

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Економічний факультет
(назва інституту, факультету)
Кафедра обліку і аудиту
(повна назва кафедри)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня бакалавр

(освітній рівень)

на тему «Організація обліку і контролю загальновиробничих витрат»

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО(ст)з-21
напряму підготовки (спеціальності)
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Бігун Зоряна Богданівна

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Пилипів Надія Іванівна

(прізвище та ініціали)

Рецензент Максимів Юлія Василівна

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ

2021р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний
Кафедра Обліку і оподаткування
Освітній рівень “бакалавр”
Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ім'я, по батькові)

“12” жовтня 2020 р.

З А В Д А Н Н Я
на дипломну роботу студента

Бігун Зоряна Богданівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Організація обліку і контролю загальновиробничих витрат

керівник роботи: д.е.н, професор Пилипів Н.І.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: Поняття загальновиробничих витрат. Склад загальногосподарських витрат. Організація нормативно-правового забезпечення обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я». Організаційні засади обліку і контролю загальногосподарських витрат на ТОВ «Новини Підгір'я». Документальне

відображення та узагальнення інформації про загальновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Новини Підгір'я». Синтетичний, аналітичний облік і контроль загальновиробничих витрат на підприємстві ТОВ «Новини Підгір'я». Проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих витрат. Напрями вдосконалення організації обліку і контролю загальновиробничих витрат. Автоматизація обліку і контролю загальновиробничих витрат

3. Дата видачі завдання 13.10.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
	Розділ 1. Теоретичні основи організації обліку і контролю загальновиробничих витрат	19.02.2021 р.	
	Розділ 2. Стан організації обліку і контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»	16.03.2021 р.	
	Розділ 3. Проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих витрат та шляхи їх вирішення	16.04.2021 р.	

Студент

(підпис)

Бігун З. Б.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Пилипів Н.І.

(прізвище та ініціали)

ВІДГУК

на дипломну роботу студентки Бігун Зоряни Богданівни на тему:
«Організація обліку і контролю загальновиробничих витрат» (на прикладі ТОВ
«Новини Підгір'я»).

Актуальність теми. Для підприємств, які займаються виробництвом друкованої продукції, класифікація витрат у розрізі статей дозволяє контролювати стан витрачання ресурсів, проводити організацію збору даних щодо витрат за центрами, а також сферами відповідальності. Зростає потреба у дослідження процесів, які мають зв'язок з організацією обліку та контролю загальновиробничих витрат через те, що відбувається реформування бухгалтерського обліку, а також мають місце систематичні зміни у законодавстві.

Якість проведеного аналізу. Автором встановлено, що виробничо-господарську діяльність підприємства досліджуваного не можна назвати успішною, тому керівництву необхідно вживати негайні заходи для стабілізації показників. Визначено, що одним із заходів може бути зниження собівартості і загальновиробничих витрат як її складової, так як на даному етапі чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) нижчий ніж собівартість продукції підприємства. З'ясовано, що удосконалення обліку загальновиробничих повинно охоплювати як зміст, так і методику та технологію збору, реєстрації й обробки інформації, цей процес можливий лише при умові повної ліквідації головних недоліків – недостатньої оперативності й аналітичності. Виявлено, що проблеми ефективності й гнучкості виробничого обліку можливо вирішити шляхом розробки і застосування різноманітних методів обліку витрат, що дозволить ефективно регулювати процесом виробництва відповідно до наявних ресурсів, ринкової кон'юнктури, потреб споживачів та інших факторів. Доведено, що з метою вдосконалення обліку і контролю загальновиробничих витрат доцільно використовувати сучасні програмні засоби, які враховують особливості кожного конкретного підприємства і оновлюються відповідно до чинних змін у вітчизняному законодавстві.

Загальний висновок і оцінка дипломної роботи. Дипломна робота Бігун Зоряни Богданівни на тему: «Організація обліку і контролю загальноновиробничих витрат» (на прикладі ТОВ «Новини Підгір'я») є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України. У підсумку, випускна кваліфікаційна робота виконана на досить високому науково-теоретичному рівні, рекомендується до захисту на засіданні ДЕК з відмінною оцінкою, а її автор заслуговує на присвоєння кваліфікації «бакалавр».

Науковий керівник

д.е.н, професор

кафедри обліку і оподаткування

Пилипів Н.І.

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу студентки групи 00 ст (з)-21

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя

Стефаника” Бігун Зоряни Богданівни

на тему: “Організація обліку і контролю загальновиробничих витрат”

Актуальність теми. Роль організації обліку і контролю загальновиробничих витрат на підприємстві, яке займається виробництвом друкованої продукції є дуже важливою, оскільки такі дані використовуються для ухвалення управлінських рішень, виконання структурними підрозділами підприємства деяких завдань виявлення фактичного рівня ефективності організаційно-технічних заходів у питаннях розвитку та поліпшення виробництва. Тому дослідження Бігун З.Б, яке спрямоване на дослідженні теоретичних основ і методики обліку та контролю загальновиробничих витрат на прикладі ТОВ «Новини Підгір'я» є актуальним.

Бігун З.Б. у першому розділі описала теоретичні основи організації обліку і контролю загальновиробничих витрат, другий розділ розкриває стан організації обліку і контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»; у третьому розділі розкрито проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих витрат та шляхи їх вирішення.

У ході дослідження запропоновано рекомендації, а також узагальнення щодо вдосконалення організації обліку і контролю загальновиробничих витрат. Ці рекомендації взяті до уваги на ТОВ «Новини Підгір'я».

Тему роботи розкрито у відповідності з планом, проте наявне непослідовне розкриття матеріалу (наприклад, автор пише про рахунки бухгалтерського обліку у питанні 1.1, яке стосується розкриття теоретичної суті загальновиробничих витрат); поверхнево розкрито

важливе питання розподілу загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»; наявне дублювання матеріалу по тексту дипломної; студентка переважно використовує матеріал з навчальної літератури; наявні некоректні посилання; недостатньо уваги приділяючи аналізу нових наукових праць вчених-економістів

Водночас зазначені зауваження не змінюють загальної позитивної оцінки бакалаврської роботи.

Отже, дипломна робота Бігун Зоряни Богданівни на тему: “Організація обліку і контролю загальновиробничих витрат” виконана відповідно до вимог кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, тому може бути допущена до захисту з позитивною оцінкою, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

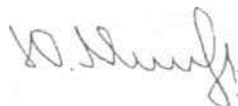
Кандидат економічних наук, доцент

кафедри обліку і оподаткування

ДВНЗ “Прикарпатський

національний

університет імені Василя Стефаника”

Ю.В.Максимів

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ.....	6
1.1. Поняття загальноновиробничих витрат.....	6
1.2. Склад загальногосподарських витрат.....	10
1.3 Організація нормативно-правового забезпечення обліку загальноновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»	17
РОЗДІЛ 2 СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ТОВ «НОВИНИ ПІДГІР'Я»	22
2.1. Організаційні засади обліку і контролю загальногосподарських витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»	22
2.2. Документальне відображення та узагальнення інформації про загальноновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Новини Підгір'я»	30
2.3. Синтетичний, аналітичний облік і контроль загальноновиробничих витрат на підприємстві ТОВ «Новини Підгір'я»	36
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	41
3.1 Проблеми організації обліку і контролю загальноновиробничих витрат.....	41
3.2. Напрями вдосконалення організації обліку і контролю загальноновиробничих витрат.....	45
3.3. Автоматизація обліку і контролю загальноновиробничих витрат.....	50
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У системі бухгалтерського обліку на підприємствах, головною метою діяльності яких виступає виробництво чи виготовлення продукції, організація обліку контролю загальновиробничих витрат – є доволі складним процесом. Роль останнього на підприємстві, в управлінні виробництвом, а також у плануванні діяльності організації важко переоцінити. Дані обліку загальновиробничих витрат застосовуються задля ухвалення управлінських рішень, встановлення результатів діяльності організацій, виконання структурними підрозділами підприємства деяких завдань виявлення фактичного рівня ефективності організаційно-технічних заходів у питаннях розвитку та поліпшення виробництва. При організації такого обліку має бути забезпечено зіставність між плановими показниками, а також звітними даних, відповідність останніх складу та класифікації витрат, що передбачаються національними стандартами бухгалтерського обліку.

Для підприємств, що займаються виробництвом друкованої продукції, класифікація витрат у розрізі статей дає змогу проконтролювати стан витрачання ресурсів, провести організацію збору даних щодо витрати за центрами, а також сферами відповідальності.

Збільшується потреба у дослідження процесів, що пов'язані з організацією обліку та контролю загальновиробничих витрат через те, що відбувається реформування бухгалтерського обліку, а також мають місце систематичні зміни у законодавстві.

Стан наукової розробки. Проблемам організації обліку і контролю загальновиробничих витрат присвячено значну кількість робіт вітчизняних і закордонних вчених. Серед них потрібно виділити таких як: М. Т. Білуха, Т. Ю. Бондаренко, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Д. Т. Декостер, Е. Л. Шайфер і М. Т. Зібел, П. О. Куцик, О.М. Мазуренко В.О. Озеран, Т. М. Сльозко, Л.К. Сук, П. Л. Сук, Дж. Г. Хелкам, О.В. Чумак.

Проте не применшуючи внесок зазначених вчених у проблему організації обліку і контролю загальновиробничих витрат, потрібно зауважити, що на даному етапі виникла необхідність ґрунтовно вивчити означене питання з врахуванням мінливих умов і вимог сьогодення, що обумовило актуальність обраної теми роботи.

Мета і завдання дослідження.

Мета дослідження: полягає у дослідженні теоретичних основ і методики обліку та контролю загальновиробничих витрат на прикладі ТОВ «Новини Підгір'я» та розробці практичних рекомендацій із їх вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети, вирішувалися такі **завдання:**

- вивчити теоретичні основи організації обліку і контролю загальновиробничих витрат;
- проаналізувати організаційні засади обліку і контролю загальногосподарських витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»;
- окреслити процес документального відображення та узагальнення інформації про загальновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Новини Підгір'я»;
- дослідити синтетичний, аналітичний облік і контроль загальновиробничих витрат на підприємстві ТОВ «Новини Підгір'я»;
- вивчити проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих питань на підприємстві та запропонувати напрями їх вирішення;
- розглянути можливі варіанти автоматизації обліку і контролю загальновиробничих витрат на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – діюча система обліку і контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я».

Предмет дослідження – комплекс теоретичних, методичних та практичних питань з обліку і контролю загальновиробничих витрат в умовах ТОВ «Новини Підгір'я».

Методи дослідження. В процесі виконання роботи було використано комплекс загальнонаукових методів. У роботі використано такі загальнонаукові методи дослідження: дедукції, індукції, групування – з метою з’ясування сутності загальновиробничих витрат, їх складу та аналізу організації нормативно-правового забезпечення обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»; економіко-математичні методи – для аналізу структури й динаміки загальновиробничих витрат ТОВ «Новини Підгір'я»; методи узагальнення теоретичного та практичного матеріалу та методи конкретизації – для вивчення стану організації обліку і контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»; графічні методи – для унаочнення теоретичної інформації і результатів розрахунків; методи системного аналізу та методи причинно-наслідкового зв'язку – в процесі розробки напрямків вирішення проблем організації обліку і контролю загальновиробничих питань на підприємстві та вивчення можливих варіантів автоматизації процесів їх обліку.

Інформаційним забезпеченням для застосування використаних методів дослідження є показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Новини Підгір'я». У процесі дослідження були опрацьовані наукові праці вітчизняних і закордонних вчених.

Практичне значення одержаних результатів. У ході дослідження запропоновано рекомендації щодо вдосконалення організації обліку і контролю загальновиробничих витрат. Ці рекомендації взяті до уваги на ТОВ «Новини Підгір'я» та можуть бути застосовані на інших підприємствах.

Обсяг і структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота викладена на 72 сторінках загального тексту, з них основного 57 сторінок. Список використаних джерел включає 44 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ

ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

1.1. Поняття загальновиробничих витрат

Витрати, які пов'язані з управлінням, організацією роботи, а також обслуговуванням головних напрямків виробництва – відносяться до загальновиробничих витрат [1, с. 460]. Загальновиробничі витрати (скорочена форма – ЗВВ) – це такі виробничі витрати, що не можуть бути пов'язаними з певним видом (одиницею) продукції (або послуг). Приблизний перелік останніх представлено в п. 15 НП(С)БО 16 [2]. Зазначені витрати обліковують на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». У той же час

У той же час, задля зручності до останнього бухгалтерами підприємства можуть бути відкриті також рахунки другого порядку: 911 «Змінні загальновиробничі витрати»; 912 «Постійні загальновиробничі витрати».

Аналітичний облік загальновиробничих витрат провадиться у розрізі місць появи (цехами, виробничими підрозділами, дільницями), центрами відповідальності, а також статтями витрат.

Бондаренко Т. Ю. вважає, що виробничий облік виступає самостійною частиною бухгалтерського обліку, до головної цілі останнього відносяться відображення основних процесів, що мають зв'язок з виробництвом, а також реалізацією продукції на підприємстві. До основи формування системи виробничого обліку на підприємстві відноситься організація останнього [3, с. 317].

На основі проведеного аналізу стану організації виробничого обліку загальновиробничих витрат вчена з'ясувала, що виробничий облік має більше фінансову спрямованість, внаслідок чого формуються фактично два види інформаційних облікових потоків про розмір загальновиробничих витрат виробничим відділом бухгалтерії та планово-економічним відділом.

Вітчизняні вчені погоджуються у питанні, щодо того, що загальновиробничі витрати є складовою частиною виробничої собівартості, але, при цьому, серед науковців відсутня однозначність щодо тлумачення сутності поняття «загальновиробничі витрати», тому розглянемо варіанти визначення даного терміну різними авторами у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Тлумачення сутності поняття «загальновиробничі витрати»

Автор (джерело)	Визначення
1	2
Н. Беренда, А. Коваль [4, с. 246]	«Загальновиробничі витрати – це комплексна стаття витрат виробничої собівартості продукції»
Великий бухгалтерський словник під ред. О.М. Азріліяна [5, с. 380]	Загальновиробничі витрати – витрати на загальне обслуговування та організацію виробництва і управління на рівні окремих виробництв або структурних підрозділів об'єднання, підприємства»
І.О. Левицька [6, с. 32]	ЗВВ – сукупність виробничих витрат, пов'язаних із організацією виробничих процесів у межах основного і допоміжного виробництва, а саме з: реалізацією технологічних процесів обробки / переробки сировини і матеріалів на етапах виготовлення продукції (надання послуг); перевіркою готовності кінцевого продукту на основі дотримання його технолого-експлуатаційних показників, отриманням на складі готових виробів; забезпеченням управлінської координації виробничого процесу з метою створення всіх необхідних умов для виробництва
О.М. Мазуренко [7, с. 7]	«Загальновиробничі витрати – це витрати цехів, дільниць і підрозділів на організацію та управління процесом виробництва, витрати на утримання й експлуатацію машин та обладнання, будівель, споруд, які не можна прямо віднести до конкретного об'єкта витрат»
О.Л. Примаченко [1, с. 460]	«Загальновиробничі витрати – це непрямі витрати, пов'язані з організацією виробництва та керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства»
В.С. Пушкар [8, с. 26]	«...обслуговування роботи цехів основного і допоміжного виробництва та управління ними; організація і координація виробничого процесу в них вимагають певного управлінського апарату й витрат, а саме – загальновиробничих»
Л.К. Сук [9, с. 466]	Загальновиробничі витрати – це «непрямі витрати, пов'язані з організацією виробництва, керівництвом структурними підрозділами підприємства»
Ю.С. Цал-Цалко [10]	ЗГВ – «складовою частиною виробничої собівартості (робіт, послуг), що не мають безпосереднього зв'язку з технологічним процесом основних і допоміжних структурних підрозділів підприємства, пов'язані лише з його організацією, обслуговуванням і створенням для підрозділів необхідних умов виробництва та здійснення управління»

Джерело: складено автором

Отже, погодимось з О. Л. Примаченко, що загальновиробничі витрати доцільно відносити до непрямих витрат, що з'являються під час організації виробництва, а також керівництвом бригадами, цехами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства. До особливостей зазначених витрат відноситься те, що при появі останніх не можна буде віднести їх до певного об'єкта обліку, оскільки, такі витрати зазвичай мають зв'язок з виробництвом декількох видів продукції, а отже їх варто брати до уваги при розрахунку собівартості кожного з видів продукції.

Під обліком загальновиробничих витрат у системі фінансового обліку розуміється набір облікових процедур, до першої з яких відноситься виокремлення загальновиробничих витрат з загальної сукупності витрат (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Види діяльності суб'єктів господарювання

Джерело: [11, с. 12]

З метою виокремлення витрат, які відносяться якраз до загальновиробничих, вченими виокремлюються ознаки, що представлені нижче:

1) це виробничі витрати, так як з'являються якраз при провадженні виробництва;

2) не можна прямо віднести до собівартості деякого конкретного об'єкта витрат шляхом, що є економічно доцільним, оскільки приймають участь у виробництві понад 1 об'єкта. При цьому економічна доцільність може різнитись в залежності від мети калькулювання виробничої собівартості. Відсутність можливості зазначеного віднесення не означає те, що взагалі не існує фактору витрат, а саме показника, від якого залежав би рівень загальновиробничих витрат [12, с. 55].

До загального переліку витрат, які формують собівартість відносяться ті, які прописано в п. п. 10-16 НП(С)БО 16. Наведемо їх на рис. 1.2.

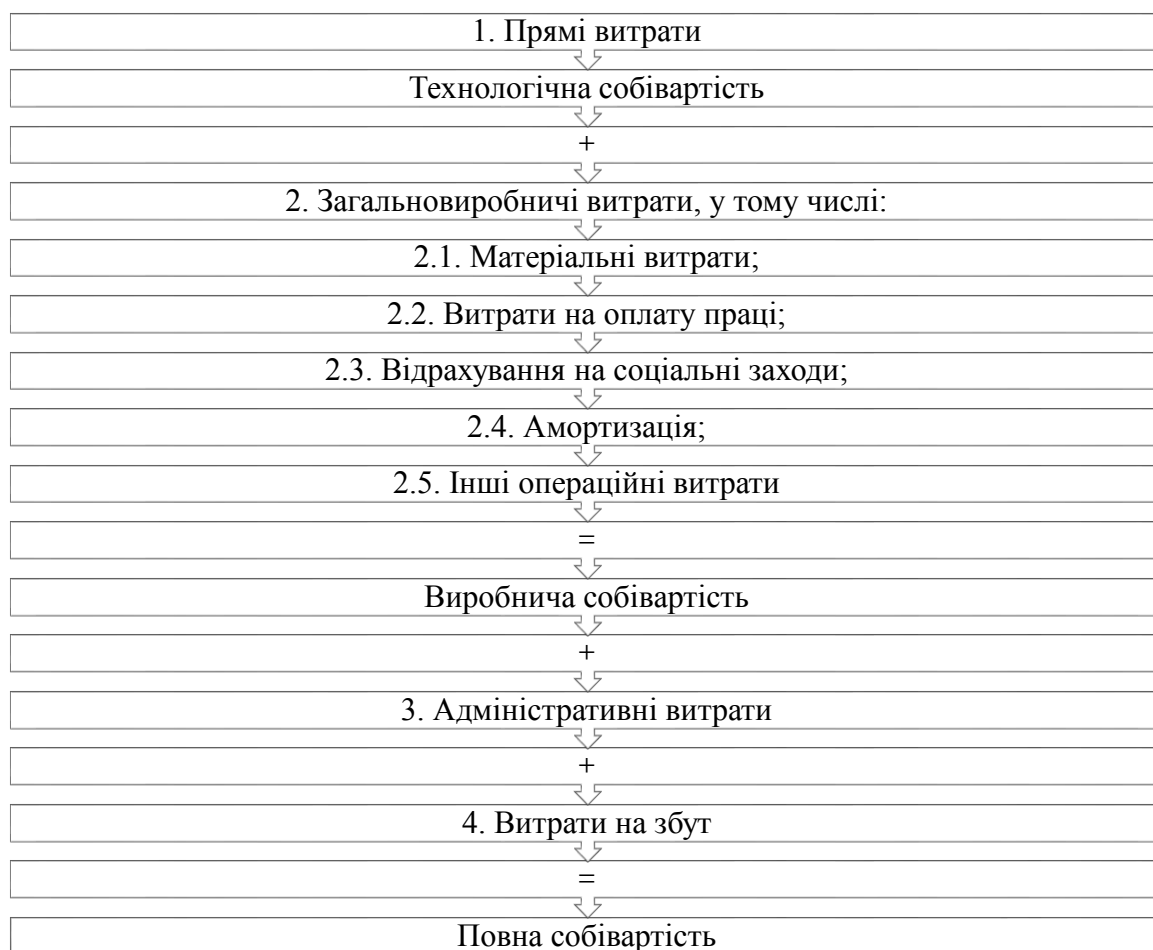

Рис. 1.2. Місце загальновиробничих витрат в процесі утворення собівартості

Джерело: побудовано автором за даними [9, с. 51].

Отже, технологічна собівартість утворюється з прямих витрат, а додавши до останньої загальновиробничі витрати одержують виробничу собівартість, що опісля додавання адміністративних витрат, витрат на збут, а також інших операційних витрат, формує повну собівартість.

Групування витрат підприємства на виробництво продукції (робіт, послуг) у розрізі об'єктів витрат (об'єктами калькулювання), а також за статтями витрат встановлюється кожним з підприємств самостійно з взяттям до уваги особливостей організації, вимог нормативних документів, технології виробництва, а також потреб як управлінського обліку, так і бухгалтерської звітності.

Майже всі непрямі витрати, то це ті, які розподіляються, обумовлюють повторний підрахунок при калькулюванні продукції, завдяки чому процес обліку витрат на великому підприємстві, що містить багато галузей, ускладнюється, з огляду на що з'являється потреба у класифікації та розподілі загальновиробничих витрат.

1.2. Склад загальногосподарських витрат

Вченими надаються багато пропозицій щодо класифікації витрат, проте останні не надають можливість розв'язати усі важливі завдання у системі керуванням організацією. Зазначене відноситься, зокрема до завдань, які мають зв'язок зі утворенням бази, яка була б надійною задля прогнозування економічних наслідків рішень, які ухвалюються на різних рівнях керування. З огляду на зазначене, головною ціллю класифікації витрат виступає утворення інформації щодо ухвалення управлінських рішень керівниками організацій, а також для забезпечення планування, нормування, аналізу, обліку, калькулювання, а також контролю на ефективному рівні.

До істотної особливості загальновиробничих витрат відноситься те, що відмінно від прямих витрат, що завжди є змінними, загальновиробничі витрати бувають і змінними і постійними.

Склад загальновиробничих витрат для цілей бухгалтерського обліку, а також критерії розподілу зазначених витрат на змінні та постійні наведено у п.15 НП(С)БО 16 [2]. Така ж сама інформація, проте для цілей податкового обліку представлена у п.п. 138.8.5 ПК [13].

Таблиця 1.2

Структура статей та елементів витрат, що зараховуються до загальновиробничих

Загальновиробничі витрати (рах. 91)	Непрямі (опосередковані) а) змінні	«Витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності. Змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат із використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо), відповідно до фактичної потужності звітного періоду»
	б) постійні розподілені	«Амортизація основних коштів і нематеріальних активів загальновиробничого (цехового) призначення»
		«Витрати на утримання, експлуатацію і ремонт, страхування, оперативну оренду основних коштів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення»
		«Витрати на опалення, освітлення, водопостачання та інше утримання виробничих приміщень»
	в) постійні нерозподілені	«Витрати на обслуговування виробничого процесу (оплату праці, відрахування на соціальні заходи, медичне страхування працівників і апарату управління виробництвом, витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами за якістю продукції, робіт, послуг)»
		«Витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (оплата праці та відрахування на соціальні заходи працівників, зайнятих удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшенням якості продукції, підвищенням її надійності, довговічності, інших експлуатаційних характеристик у виробничому процесі, витрати матеріалів, комплектуючих виробів і напівфабрикатів, оплата послуг сторонніх організацій)»
		«Конкретний склад не визначено, частина витрат, що не підлягають розподілу, згідно з обраною базою»

Джерело: побудовано автором за даними [2; 6]

Як перелік, так і склад змінних й постійних загальновиробничих витрат підприємством установлюється самостійно, а також відображається в обліковій політиці (рис. 1.3).

Поділ цих витрат на постійні й змінні – є трішки умовним. Зокрема, доволі часто з'являються ситуації, коли під час збоїв, що можуть мати місце на виробництвах (до яких відносяться недопоставка сировини, розірвання контрактів щодо поставки готової продукції, аварійні ситуації тощо) підприємствам змушені вдаватись до економії якраз на постійних витратах. Звичайно, у них існує можливість не проводити ремонтні й профілактичні роботи з обладнанням у повному обсязі, а також перевести робітників на скорочений робочий день, призначивши оплату погодинно. З цього випливає, що сума постійних витрат насправді не є повністю постійною, а знаходиться в залежності від рівня цін на споживані ресурси, від стабільності в роботі підприємства та частково – від обсягів діяльності організації.

Загальновиробничі витрати			
Змінні		Постійні	
"Непрямі витрати на обслуговування та управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно обсягам виробництва"		"Непрямі витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при змінні обсягу виробництва"	
Розподіл		Розподіл	
"Пропорційно базі розподілу при фактичній потужності звітного"	"Відносяться на собівартість виготовленої продукції (рах. 23)"	"Відносяться на собівартість виробленої продукції (рах 23)"	"Відносяться на собівартість реалізованої продукції у періоді їх виникнення (субрах. 91)"

Рис. 1.3. Розподіл загальновиробничих витрат згідно з НП(С)БО 16 «Витрати»

Джерело: побудовано автором за даними [2; 14]

Змінні загальновиробничі витрати діляться на 2 види, а саме існують пропорційні загальновиробничі витрати та непропорційні загальновиробничі витрати, що також діляться на прогресуючі й дегресуючі (рис. 1.4).

Запропонований у НП(С)БО 16 розподіл витрат на постійні і змінні орієнтований на стабільні ціни і стабільну роботу підприємства, а також на те, що всі витрати, враховані при плануванні, будуть понесені в повному обсязі.

Дослідженням обрання найоптимальніших методів розподілу непрямих витрат займалися багато науковців, при цьому як вітчизняних, так і зарубіжних. Але, не дивлячись на це, однозначного розв'язання зазначене питання не має й донині.

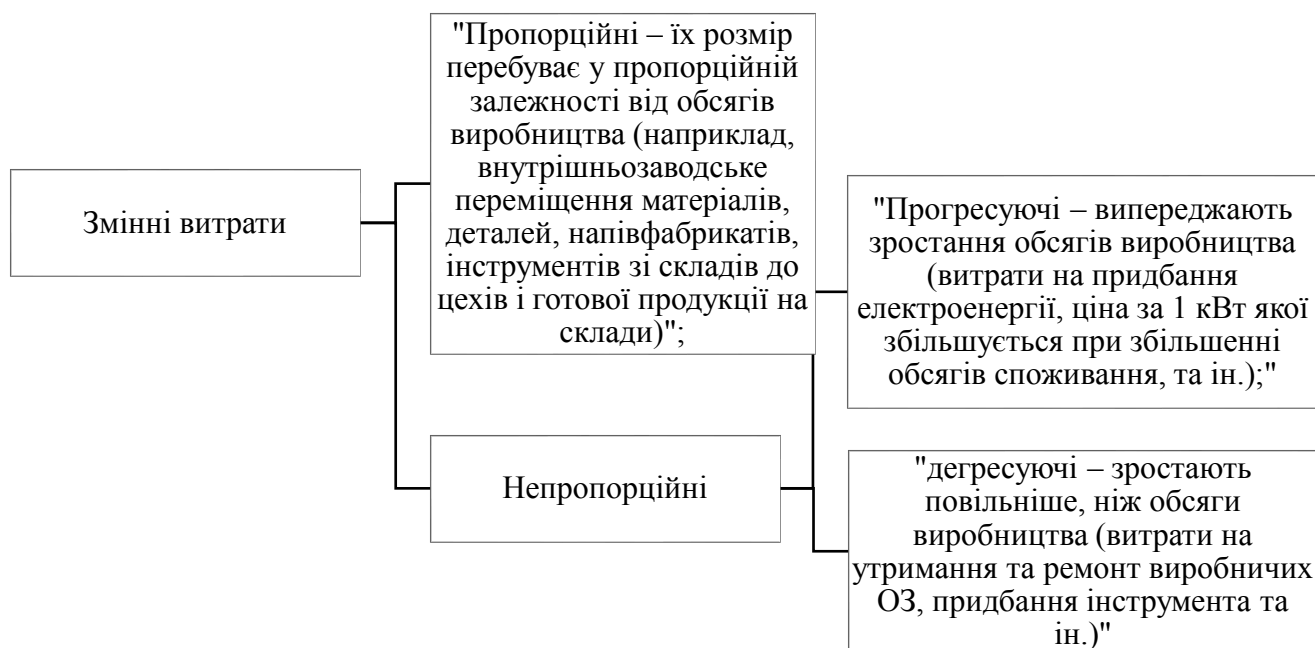

Рис. 1.4. Класифікація змінних загальновиробничих витрат

Джерело: побудовано автором за даними [15]

Досліджувані витрати відносяться до непрямих витратами, а отже останні під час появи не можна віднести до конкретного об'єкта обліку. Вони пов'язані з виробництвом декількох видів продукції, а тому мають бути взятими до уваги під час розрахунку собівартості кожного з видів продукції. Перш їх збирають за дебетом рахунку 91 «Загальновиробничі витрати», а далі здійснюють

розподілення в дебеті рахунку 23 «Виробництво» на кожен об'єкт витрат із застосуванням бази розподілу [16].

У випадку, коли підприємство (або підрозділ окремого підприємства) займається виготовленням 1 виду продукції, тоді витрати виробництва виступають прямими і останні прямо відносять на собівартість продукції. На тих підприємствах, які займаються виробництвом різноманітних виробів, потрібним виступає визначення бази розподілу непрямих витрат.

Хелкам Дж.Г. висловлює пропозицію щодо того аби групувати за трьома типами можливі бази для розподілу витрат:

а) використання – виступає виміром суми групи витрат, що є спожитими об'єктом. Зазначений тип здійснює забезпечення найліпшої бази для розподілу. Для прикладу, тонно-кілометри, машино-години, технічні години тощо.

б) діяльність – виступає показником суми витрат, що є потрібними задля підтримки обсягу робіт, які були визначені об'єктом витрат. До прикладів зазначених баз відносяться витрати на оплату праці, кількість працівників, години, які були відпрацьовані (людино-години, кормо-дні), прямі матеріальні витрати, обсяг продажу тощо.

в) обсяг – під ним розуміється що сума групи витрат в більшості є постійною не дивлячись на той вплив, що здійснює об'єкт витрат на потреби виробництва або на обсяг діяльності. Зазначеними базами для розподілу витрат можуть виступати одиниці займаної площі (квадратні метри), кількість комп'ютерів, телефонів тощо [17].

Такі науковці як Декостер Д.Т., Шайфер Е.Л. і Зібел М.Т. при обранні бази поділу накладних витрат підприємства здійснюють розподіл на дві категорії: а) високоавтоматизовані витрати; б) малоавтоматизовані витрати з високим рівнем витрат робочої сили (трудомісткістю). У підприємств, які є високоавтоматизованими, накладні витрати складаються в більшості з витрат на застосування обладнання (технічне обслуговування, електроенергія, амортизація). На підприємствах, які є малоавтоматизованими з великою витратою робочої сили сума накладних витрат знаходиться у тісному зв'язку з

оплатою праці. В останніх кількість робочого часу чи сума прямої заробітної плати – виступають такою базою розподілу накладних витрат, яка є обґрунтованою [18, р. 235].

У відповідності до НП(С)БО 16 суть розподілу розкривається через те, що:

– перш за все потрібно встановити, яка сума постійних загальновиробничих витрат підпадає під віднесення до виробничої собівартості продукції, а яка має бути лишена нерозподіленою. Таку суму до того ж відносять на собівартість продукції, яка є реалізованою;

– до того ж варто здійснити розподіл між об'єктами обліку змінних, а також постійних розподілених загальновиробничих витрати. Останніми можуть виступати види виробів, продукції, окремі роботи або послуги тощо [19].

Так, для вірного розподілу загальновиробничих витрат істотне значення належить тому, до якого з видів належать наступні витрати: до постійних або до змінних. Методика розподілу постійних та змінних витрат трохи різниться.

Розподіл постійних загальновиробничих витрат можна навести у вигляді таких етапів:

1) обрати базу задля розподілу загальновиробничих витрат, на кшталт: обсяг послуг чи робі, що мають вартісний вираз, обсяг виробництва готової продукції в натуральному виразі (куб. м штук, тонн, тощо), час роботи обладнання (машино-години), години праці (людино-години) тощо.;

2) встановити нормальний рівень потужності (очікуваний середній обсяг діяльності, який може бути досягнуто при умовах звичайної діяльності фірми протягом періоду в декілька років чи операційних циклів з взяттям до уваги обслуговування виробництва, яке є запланованим. Зазвичай, вона встановлюється на декілька років);

3) навести загальну планову величину загальновиробничих витрат, при цьому у розрізі змінних та постійних загальновиробничих витрат;

4) розрахувати норматив постійних загальновиробничих витрат на 1 бази розподілу;

5) виявити загальну суму постійних загальновиробничих витрат. Щоб це зробити потрібно від суми загальновиробничих витрат в загальному по підприємству, яка була фактично сформована у звітному періоді відминусувати змінну величину останніх;

6) здійснити порівняння фактичної величини постійних загальновиробничих витрат до нормативу. До того ж, у випадку перевищення здійснити розподіл останніх [2; 6; 19].

Списання постійних розподілених загальновиробничих витрат до складу витрат на виробництво відображають по дебету рахунку 23 «Виробництво», а також кредиту рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Залишок постійних загальновиробничих витрат, що є нерозподіленими, визнають витратами під час їх появи. Останні включають в складу собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована (дебет рахунку 90 «Собівартість реалізації») в кореспонденції із кредитом рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Потім суму постійних розподілених загальновиробничих витрат, яка має відповідати нормальному рівневі потужності, а також загальну суму змінних загальновиробничих витрат, яка має відповідати фактичній потужності звітного періоду включають у порядку розподілу до складу виробничої собівартості об'єктів витрат. В залежності від галузевої приналежності підприємства базою для розподілу загальновиробничих витрат у розрізі окремих видів продукції можуть виступати наступні: загальний фонд оплати праці чи заробітна плата головних виробничих працівників у розрізі видів продукції (робіт, послуг); «прямі витрати на виробництво продукції; прямі матеріальні витрати; кількість відпрацьованих обладнанням машино-годин; витрати праці в людино-годинах; обсяг виробництва в натуральних або вартісних показниках, виручка від реалізації продукції; витрати на утримання та експлуатацію обладнання (якщо вони виділені в окрему калькуляційну статтю витрат)» тощо [12] (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Бази розподілу загальновиробничих витрат та їх характеристика

База розподілу	Характеристика
Ціна прямих матеріалів	Якщо досліджувані витрати знаходяться у тісному зв'язку з величиною, а також кількістю матеріалів, з якими здійснюються відповідні технологічні операції
Прямі витрати на оплату праці (без прогресивно-преміальних доплат)	Якщо досліджувані витрати знаходяться у тісному зв'язку з величиною прямих витрат на оплату праці (взуттєві, шкіряні, швейні, консервні підприємства) тощо
Години праці	У випадку відсутності різниці між величиною заробітної плати, адже вона для всіх є практично однаковою
Машино-години	Якщо у виробництві використовують значні капіталовкладення і загальновиробничі витрати, більшою мірою пов'язані з використанням обладнання і техніки
Обсяг випуску продукції	Застосування зазначеної бази розподілу є можливим при виконанні наступних умов: продукція, яка виготовляється, має бути однорідною, володіти однаковою матеріаломісткістю, трудомісткістю, а також споживати однакову кількість машинного часу

Джерело: побудовано автором за даними [14; 20]

Обґрунтоване обрання бази розподілу досліджуваних витрат дає змогу визначити точність калькулювання собівартості. Зазвичай на практиці розподіл загальновиробничих витрат у розрізі окремих видів продукції (замовленнями) провадиться пропорційно до нарахованої заробітної плати головних робітників виробництва чи сумі прямих витрат [21, с. 212].

З метою розподілу досліджуваних витрат складають спеціальні відомості розподілу. Приклад відомості розподілу загальновиробничих витрат при застосуванні позамовного методу обліку витрат на виробництво наведемо в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Відомість розподілу загальновиробничих витрат по цеху №___
за ____ 20XX р.

дебет рахунка	номер замовлення	база розподілу	загальновиробничі витрати	
		заробітна плата виробничих працівників, грн.	коефіцієнт	сума, грн.
1	2	3	4	5

Джерело: [19]

Як результат розподілу суми по замовленням записують до карток аналітичного обліку виробництва за статтею «Загальновиробничі витрати» [19].

Отже, для цілей обліку варто встановити, яка сума витрат припадає на кожен з конкретних видів продукції, робіт або послуг тощо. До одного з потрібних та найважливіших елементів, без якого зазначений процес був би неможливим, відноситься розподіл загальновиробничих витрат. Для вірності останнього, особливе значення набуває те, до якого з видів належать зазначені витрати: до постійних витрат чи до змінних витрат. Собівартість конкретних видів продукції суттєво різниться в залежності від бази розподілу загальновиробничих витрат, яка була вибрана підприємством.

1.3. Організація нормативно-правового забезпечення обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»

Організація нормативно-правового забезпечення обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я» суттєво не відрізняється від правого регулювання будь-кого іншого малого торгового підприємства України.

Проскура К. П. та Горбуненко Л. В. пропонують 4 рівневу систему нормативного регулювання бухгалтерського обліку витрат на виробництво, а також калькулювання собівартості продукції [22]:

1) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996 [23].

2) спеціалізовані стандарти, що залежать від концепції обліку, яку використовує підприємство: Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО) або Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ), зокрема НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової

звітності [24], НП(С)БО 15 «Доходи» [25], НП(С)БО 16 «Витрати» [2], МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСФЗ 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», МСФЗ 12 «Податки на прибуток», МСФО 18 «Виручка» та інші [26]. На ТОВ «Новини Підгір'я» облік ведеться за національними стандартами;

3) методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції або робіт, або послуг в різноманітних галузях. Зокрема у випадку ТОВ «Новини Підгір'я»:

– Наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. №373 «Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості» [27];

4) облікова політика, а також внутрішні нормативні документи, які розробляються підприємством: наказ про облікову політику ТОВ «Новини Підгір'я», статут ТОВ «Новини Підгір'я» тощо.

У Наказі про облікову політику ТОВ «Новини Підгір'я» (Додаток В) відображене питання організації обліку загальновиробничих витрат, зокрема визначено перелік і склад постійних і змінних загальновиробничих витрат підприємства.

Методологічні основи утворення інформації щодо витрат підприємств, зокрема щодо виробничих витрат, в бухгалтерському обліку регламентується у відповідності до НП(С)БО 16 «Витрати» » [2].

Відповідно до згаданого стандарту витратами визнається зниження активів чи зростання зобов'язань, за умові, що такі витрати можуть бути оцінено у достовірній формі.

Згрупуємо основні нормативні документи з обліку і контролю загальновиробничих витрат підприємства ТОВ «Новини Підгір'я» і результати представимо у табл. 1.5.

Таблиця 1.5

**Нормативні документи, які регулюють облік і контроль
загальновиробничих витрат підприємства ТОВ «Новини Підгір'я»**

Документ	Застосування в процесі обліку і контролю підприємства
Конституція України [28]	Загальні положення, які встановлюють правові засади, а також здійснюють регулювання провадження діяльності підприємства
Податковий кодекс України [14]	Перевірка вірності розрахунків доходів й витрат у грошовій, матеріальній, а також нематеріальній формах
Господарський кодекс України [29]	Здійснює визначення правових основ господарської діяльності підприємств для вірного ведення обліку і контролю
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [23]	Здійснює формулювання принципів, займається організацією бухгалтерського обліку, а також фінансової звітності, встановлює те чи відповідає господарська діяльність до вимог чинного законодавства
Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [30]	Виявляє правові засади організації провадження аудиту діяльності підприємства
Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [31]	Встановлює порядок провадження та організації фінансового і податкового контролю, які були проведені, а також відповідальність за недодержання вимог чинного законодавства
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [24]	Визнання доходів й витрат, провадження контролю за вірним відображенням останніх у звіті про фінансові результати.
НП(С)БО 16 «Витрати» [2]	Формування принципів організації здійснення операцій з витратами
НП(С)БО 15 «Дохід» [25]	Демонструє методологію утворення доходів, а також відображення останніх в бухгалтерському обліку й складання фінансової звітності на основі останніх
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [32]	Демонструє інформацію щодо існування та руху активів, капіталу й зобов'язань, показує порядок ведення бухгалтерських проведення, застосовуючи метод подвійного запису, застосовується задля полегшення провадження організації бухгалтерського обліку
Про затвердження типових форм первинного обліку Наказ міністерства статистики [33]	Застосовується для вірного заповнення документів, що демонструють загальновиробничі витрати

Джерело: побудовано автором

Нормативно-правове забезпечення обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Новини Підгір'я» відповідає законодавству для малих підприємств.

В нашій країні сформованою виступає єдина нормативна база обліку доходів та витрат від операційної діяльності з метою врегулювання системи бухгалтерського обліку, а також встановлення єдиних правил, у відношенні до загальновиробничих витрат, при цьому мають місце деякі неузгодженості, суперечності, а також відсутність конкретності методології обліку, відповідно є необхідність у поліпшенні нормативно-правового регулювання обліку та контролю загальновиробничих витрат.

Підведемо підсумки вивчення теоретичних основ організації обліку і контролю загальновиробничих витрат. Загальновиробничі витрати відносяться до непрямих витрат, що з'являються під час організації виробництва, а також керування бригадами, цехами й іншими структурними підрозділами підприємства. До особливостей досліджуваних витрат належить те, що останні не можуть бути безпосередньо віднесені до певного конкретного об'єкта обліку, з огляду на те, що такі витрати в більшості мають тісний зв'язок з виробництвом декількох видів продукції, а отже їх варто брати до уваги при розрахунку собівартості кожного з видів продукції. Бухгалтерією підприємства може бути самостійно відкрито субрахунки до рахунку 91 «Загальновиробничі витрати», на якому провадиться синтетичний облік зазначеного виду непрямих витрат.

Суттєвою особливістю досліджуваних витрат виступає те, що, відмінно від прямих витрат, останні завжди є змінними, загальновиробничі витрати бувають як змінними, так і постійними. Загальна сума досліджуваних витрат, при цьому як змінних, так і постійних, яка віднесена на собівартість виробництва продукції, розподіляється між окремими об'єктами обліку. Під розподілом витрат розуміється включення загальновиробничих витрат у собівартість продукції, у випадку коли їх прямо на продукцію віднести неможливо. Метою цього виступає віднесення витрат на продукцію, а також виявлення собівартості продукції, яка була б максимально точною. Методологічні основи обліку, а також перелік витрат, що входять до складу загальновиробничих витрат,

визначені в НП(С)БО 16 «Витрати», тобто зазначений документ виступає головним під час класифікації, а також розподілу загальновиробничих витрат підприємства.

РОЗДІЛ 2

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ТОВ «НОВИНИ ПІДГІР'Я»

2.1. Організаційні засади обліку і контролю загальногосподарських витрат на ТОВ «Новини Підгір'я»

Дослідження виконане за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Новини Підгір'я», яке самостійним суб'єктом господарювання, друкованим засобом масової інформації.

Скорочене найменування підприємства, на основі якого проводилось дослідження – це ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Код ЄДРПОУ товариства: 02472973. Якщо розглядати організаційно-правову форму підприємства, то варто зазначити «Редакція газети «Новини Підгір'я» - це колективне підприємство. До головного виду діяльності належить: 58.14 Видання журналів і періодичних видань [34].

Метою діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є видання друкованого засобу масової інформації (преси) місцевої сфери розповсюдження (у межах області) для вільного та неупередженого висвітлення життя району, області, держави, а також діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, політичних та громадських організацій [34].

Товариство було утворене, базуючись на положеннях Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації», а також у відповідності до «Переліку друкованих засобів масової інформації, реформування яких здійснюється на першому етапі», що було ухвалено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 року №848, як результат реорганізації редакції газети «Новини Підгір'я» разом із виходом органів місцевого самоврядування зі складу співзасновників друкованого засобу масової інформації та редакції, через перетворення редакції членами її трудового

колективу у суб'єкт господарювання зі збереженням назви, цільового призначення, мови видання, а також тематичної направленості.

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» здійснює свою діяльність у відповідності до: Цивільного та Господарського кодексів України; законів України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» «Про господарські товариства», інших законодавчих актів та статуту.

ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установах банку, штамп, печатку, фірмовий знак. Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок грошового внеску засновника створено статутний капітал в розмірі 25509,00 грн (Двадцять п'ять тисяч п'ятсот дев'ять гривень 00 коп.) [34].

Предметом діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є [34]:

- видання газет, журналів, а також інших періодичних видань, що може провадитись як у друкованому вигляді, так і електронній формі, а також у мережі Інтернет;
- інші види видавничої діяльності, до яких, зокрема, відносяться видання фотографій, каталогів, альбомів, плакатів, вітальних і поштових листівок, рекламної продукції, репродукцій творів мистецтва, іншої друкованої продукції тощо;
- організація різних як культурних, так і навчальних, конкурсних заходів; виставок, ярмарків, аукціонів та добродійних акцій, конгресів, фестивалів; діяльність має відношення до організації відпочинку й розваг, мистецька діяльність;
- провадження діяльності у сфері вивчення, аналізу, а також оприлюднення суспільної думки щодо соціальних, політичних, а також економічних подій;
- поширення власної, а також іншої продукції через торгівельну мережу;

– здавання в оренду власного (тобто такого, що належить підприємству) рухомого й нерухомого майна, а також комп'ютерної та копіювальної техніки.

До засновників (учасників) товариства належать члени трудового колективу. Середньорічна кількість працівників становить шість осіб [34].

Установчим документом ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є Статут, у ньому визначено основи діяльності та бухгалтерського і податкового обліку підприємства. Вищим органом ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» є збори учасників, що складаються з учасників Товариства або їх представників. Кожний з учасників чи представники останніх володіють такою кількістю голосів, яка є пропорційною у відповідності до розміру його долі в статутному капіталі. Правомочними Збори вважають тоді, коли на останніх присутніми є учасники, що володіють понад шістдесят відсотків голосів [34].

Перевірку фінансово-господарської діяльності, а також контроль за діяльністю досліджуваного Товариства провадить ревізійна комісія, яка формується зборами учасників Товариства. До виконавчого органу досліджуваного Товариства відноситься редакція газети (дирекція), на чолі якої стоїть редактор чи директор. Останній є підзвітний зборам учасників, а також займається організацією реалізацією рішень останніх.

Організаційну структуру досліджуваного ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» представимо нижче на рис. 2.1.

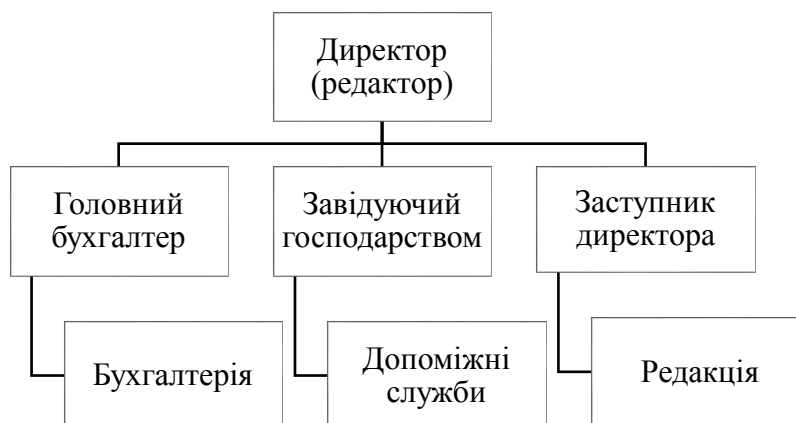

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: побудовано автором за даними підприємства

Організаційна структура ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» – лінійна. Перевагою даною структури є чітке підпорядкування підрозділів.

У відповідності до Наказу про облікову політику ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», який сформовано на підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, у той же час за забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві відповідальним виступає головний бухгалтер. На підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовується журнально-ордерна система обліку, у відповідності до якої кожного місяця складаються журнали-ордери, а також інші облікові реєстри. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів, а також додаткових довідок відображаються головним бухгалтером у Головній книзі підприємства (тобто у оборотному балансі), який виступає підставою для складання Балансу підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Після того, як проведена обробка, журнали-ордери, облікові реєстри, а також довідки мають бути підписані головним бухгалтером із зазначенням дати та підпису.

Автоматизація бухгалтерського обліку на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» здійснюється за допомогою використання програми MS Excel.

На ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» діють наступні методи нарахування амортизації для:

- інших необоротних матеріальних активів – прямолінійний метод;
- малоцінних необоротних активів, а також бібліотечних фондів – у розмірі 100% їх вартості в 1 місяці застосування об'єкта.

Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється у відповідності до наказу по підприємству, за результатами місяця в якому зазначений нематеріальний актив вводиться в експлуатацію. Метод амортизації нематеріальних активів – прямолінійний.

Сума резерву сумнівних боргів формується на основі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, послуги за строками непогашення останньої. Перелік, а також склад змінних й постійних загальновиробничих

витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» встановлено у відповідності до Наказу про облікову політику підприємства (Додаток В).

При придбанні одного об'єкту основних засобів, який складається з частин, що володіють різним терміном корисного використання (тобто експлуатації), то кожен з зазначених частин можна визнавати у вигляді окремого об'єкту основних засобів в бухгалтерському обліку

Проаналізуємо основні економічні показники діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» на основі звітності підприємства за останні три роки в табл. 2.1. Вихідні дані для розрахунку показників отримано з Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва ПП «Львів-ПАК» за 2019-2020 роки (Додатки А, Б).

Таблиця 2.1

**Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства
ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» за 2018-2020 рр.**

Показник	Од. виміру	Роки			Відхилення			
					2020/2018		2020/2019	
		2018	2019	2020	(+/-)	%	(+/-)	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис.грн.	946,7	1152,8	1013,4	66,7	7,05	-139,4	-12,09
Собівартість реалізованої продукції	тис.грн.	1085,2	1201,4	1076,5	-8,7	-0,80	-124,9	-10,40
Інші доходи	тис.грн.	34,2	48,6	63,1	28,9	84,50	14,5	29,84
Прибуток чистий	тис.грн.	-104,3	176,9	-77,3	281,2	-269,61	-254,2	-143,70
Витрати на 1 грн. виручки від реалізації	коп.	1,15	1,04	1,06	-0,08	-7,33	0,02	1,93
Необоротні активи	тис.грн.	26,4	23,0	20,1	-6,3	-23,86	-2,9	-12,61
Оборотні активи	тис.грн.	354,3	574,7	511,3	157	44,31	-63,4	-11,03
Власний капітал	тис.грн.	364,2	585,8	488,5	124,3	34,13	-97,3	-16,61
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	тис.грн.	0	20	20	20	100,00	0	0,00
Поточні зобов'язання і забезпечення	тис.грн.	16,5	11,9	22,9	6,4	38,79	11	92,44
Валюта балансу	тис.грн.	380,7	597,7	531,4	150,7	39,58	-66,3	-11,09

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності підприємства

Аналіз показників балансу ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» вказує, що у 2020 році порівняно з 2018 роком необоротні активи підприємства зменшились на 6,3 тис. грн. або 23,86%, тенденція підтвердилась негативною зміною цього показника за період 2019-2020 рр.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення з'явилися у 2019 році і залишались незмінними у 2020 р. Поточні зобов'язання зросли у 2020 році відносно до 2019 майже вдвічі з 11,9 тис. грн. до 22,9 тис. грн., за рахунок статті «Поточна заборгованість за товари, роботи, послуги».

Оборотні активи і власний капітал ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» збільшились у 2019 році, на 44,31% і 34,13% відповідно. Але у 2020 р. відбулось зниження цих показників: оборотні активи знизились на 63,4 тис. грн. або 11,03%, власний капітал – на 97,3 тис. грн. або 16,61%, що в результаті привело до зменшення показника валюти балансу у 2020 р. на 66,3 тис. грн. або 11,09%.

Аналізуючи результати діяльності підприємства за 2020 рік відносно до попередніх років, спостерігаємо нерівномірні зміни чистого доходу (виручки) від реалізації продукції ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Зростання показника у 2019 році порівняно з 2018 роком на 206,1 тис. грн. або 21,77%, змінилось зниженням у 2020 році на 139,4 тис. грн. або 12,09%, що може бути пов'язане з пандемією коронавірусу. Інші доходи ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» протягом досліджуваного періоду зростали. Але, незважаючи на суттєве зниження у 2020 р. відносно до 2019 р. собівартості реалізованої продукції на 124,9 тис. грн. або 10,40%, чистий прибуток підприємства зменшився на 254,2 тис. грн. або 143,7% (рис. 2.2). Витрати на 1 грн. чистої виручки від реалізації ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» у 2020 році зросли на 1,93% (2 коп.).

З рис. 2.2 видно, що протягом всього досліджуваного періоду собівартість реалізованої продукції ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» була вища за чистий дохід від реалізованої продукції (товарів, послуг), тому діяльність

підприємства могла бути прибутковою лише за рахунок інших видів діяльності крім основної.

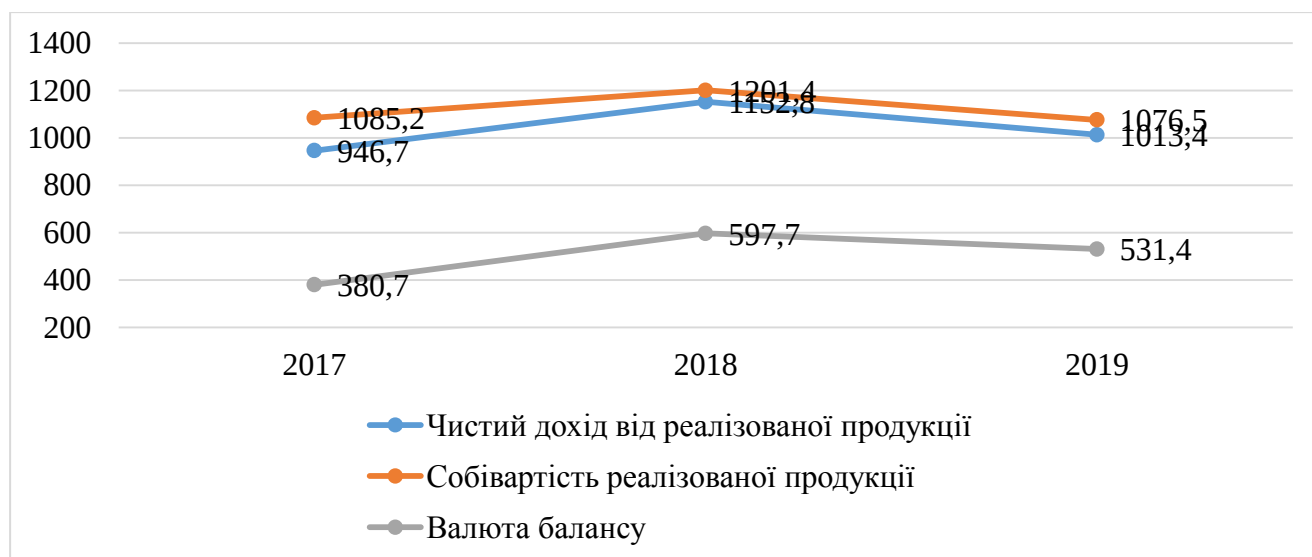

Рис. 2.2. Динаміка основних показників господарської діяльності ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» за 2018-2020 рр.

Джерело: побудовано автором за даними фінансової звітності підприємства

Отже, можемо зробити висновок, що діяльність ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» характеризується нестабільністю показників, зокрема від'ємним показником прибутку у 2020 р. Тобто, у 2020 році ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» знижувало виробничу потужність і працювало збитково, тому керівництву необхідно вживати негайні заходи для стабілізації показників, зокрема знижувати собівартість.

Проаналізуємо склад і динаміку загальновиробничих витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» у табл. 2.2.

За даними табл. 2.2, бачимо, що загальновиробничі витрати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» складаються з витрат на управління виробництвом та амортизації основних засобів усього виробничого та загальновиробничого призначення. Інші складові прописані в наказі про облікову політику підприємства, але відсутні на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

Витрати на управління виробництвом зросли у 2019 р. і знизились у 2020 р. до рівня нижчого ніж був у 2018 р., аналогічно змінювалась амортизація.

Потрібно зауважити, що у питомій вазі загальновиробничих витрат витрати на управління виробництвом мали частку 92,27% у 2018 р., 93,01% у 2019 р. і 94,03% у 2020 р. Тобто, їх частка зростала, відповідно частка амортизації зменшувалась з 7,73% до 5,97%.

Таблиця 2.2

**Загальновиробничі витрати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»
за 2018-2020 рр., тис. грн.**

Показник	Роки			Відхилення			
	2018	2019	2020	2020/2018		2020/2019	
				(+/-)	%	(+/-)	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Собівартість реалізованої продукції	1085,2	1201,4	1076,5	-8,70	-0,80	-124,90	-10,40
Загальновиробничі витрати, в. т. ч.	672,82	792,92	656,67	-16,16	-2,40	-136,26	-17,18
1. Витрати на управління виробництвом	620,82	737,52	617,47	-3,36	-0,54	-120,06	-16,28
2. Амортизація основних засобів усього виробничого та загальновиробничого призначення	52,00	55,40	39,20	-12,80	-24,62	-16,20	-29,24
3. Амортизація нематеріальних активів усього виробничого та загальновиробничого призначення	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Витрати на утримання та експлуатацію необоротних активів виробничого та загальновиробничого призначення	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності підприємства

Зважаючи на певне зменшення виробництва та отриманий у 2020 році чистий збиток у розмірі 77,3 тис. грн., виробничо-господарську діяльність підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не можна назвати успішною, тому керівництву необхідно вживати негайні заходи для стабілізації показників, зокрема зниження собівартості.

Розглянемо документальне відображення та узагальнення інформації про загальновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

2.2. Документальне відображення та узагальнення інформації про загальновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Новини Підгір'я»

При веденні бухгалтерського обліку витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» обробка та оформлення первинних документів відіграє важливу роль для ведення безпомилкового, а також прозорого обліку. Технологічно бухгалтерський облік, будучи процесом, починається з встановлення, вимірювання та реєстрації фактів, дій та подій задля одержання інформації щодо господарських операцій. Спостереження на суцільній та безперервній основі за всіма господарськими операціями, що мають місце на підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» провадиться з допомогою документування. Під останім розуміється основа бухгалтерського обліку, у відповідності до якої передбачається відображення всіх господарських операцій, а також фактів господарської діяльності в документах, але ми зосередимося на документуванні операцій, які є підтвердженням витрат [Омельницька].

Документальне оформлення операцій, які підтверджують витрати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» можуть бути розподіленими на чотири частини, а саме: з обліку витрат праці; засобів праці; предметів праці; виходу продукції (витрати сировини) за центрами витрат [35].

При цьому, всі документи, які виступають підтвердженням таких витрати містять показник норми зазначених витрат чи вони можуть бути порівняні до норм, прописаних в інших документах для таких витрат.

З огляду на вищезазначене, документи, які є належним чином оформлені та які засвідчують факт та дату настання такої події – виступають обов'язковою

підставою для відображення в бухгалтерському та податковому обліку ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» перебігу події, якою є витрати.

Тобто, документи виступають певним підтвердженням того, що на підприємстві досліджуваному підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відбулась подія здійснення витрат, а також вони надають змогу здійснити проведення відповідних змін в обліку.

Схему, що демонструє організацію обліку загальновиробничих витрат на досліджуваному підприємстві ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» представимо на рис. 2.3.

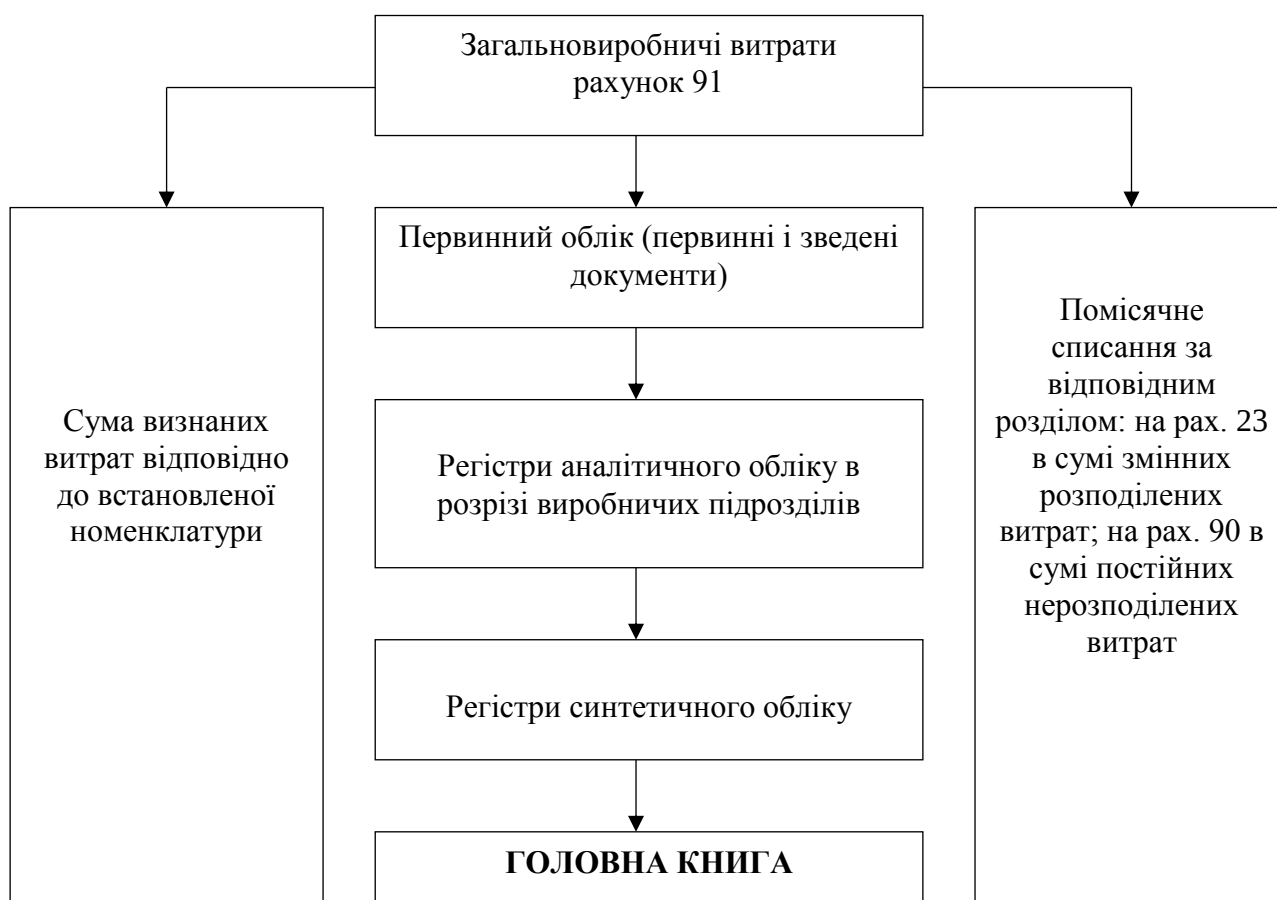

Рис. 2.3. Схема організації обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: складено автором за даними підприємства

Витрати, здійснені під час виробництва, на досліджуваному ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються в обліку на підставі як

первинних, так і зведених документів. В залежності від виду витрат можна виокремити наступні первинні документи:

- амортизація виробничих основних засобів, а також нематеріальних активів: відомість нарахування амортизації, можна застосовувати типову форму № ОЗ-14 (затверджена Наказом №352);
- загальновиробничі витрати: розрахунок розподілу загальновиробничих витрат (зразок подано у додатку 1 до НП(С)БО 16).

Дані первинних документів, що наведені вище переносяться до документів зведеного (тобто узагальнюючого) обліку витрат виробництва. Задля того, аби здійснити узагальнення витрат за замовленнями, цехами, видами продукції, за статтями калькуляції для складання фактичної (звітної) калькуляції собівартості продукції. Схему, на якій наведено документообіг з обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» представимо на рис. 2.4.

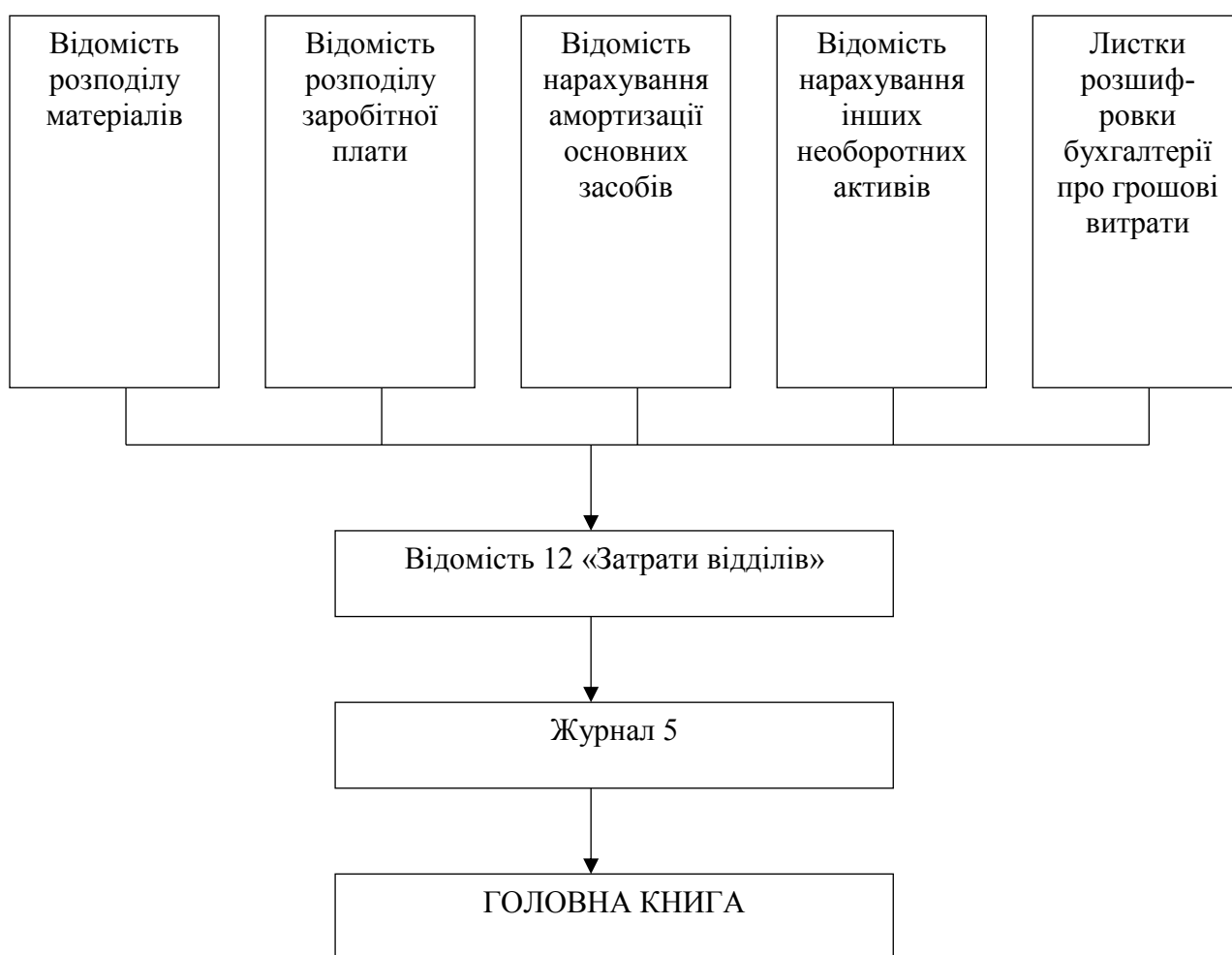

Рис. 2.4. Схема документообігу з обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»

Джерело: складено автором за даними підприємства

До зведених документів можуть бути віднесені:

- відомості обліку матеріальних витрат у розрізі видів продукції, замовленнями;
- відомості розподілу у розрізі видів продукції (за замовленнями всередині відділу): витрат на оплату праці, прямих матеріальних витрат, інших прямих витрат, амортизаційних відрахувань, витрат допоміжних виробництв, загальновиробничих витрат тощо;
- зведені відомості (картки) обліку витрат на виробництво у розрізі видів продукції.

На основі даних зведеного обліку витрат на виробництво на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» головним бухгалтером складаються звітні калькуляції на всі види продукції, які виготовляються підприємством. У той же час, калькуляція на досліджуваному ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не виступає первинним документом, адже вона не надає підтвердження факту провадження будь-якої господарської операції, яка здійснила вплив на активи, зобов'язання чи капітал підприємства. З огляду на це, відсутність зазначеного документу не може виступати підставою для відсутності визнання доходів/витрат як підприємства, яке надає послугу, так і його замовника.

У відповідності до даних Наказу про облікову політику ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», при визначенні собівартості виробництва продукції, надання послуг, виконання робіт до загальновиробничих витрат доцільно відносити:

- 1) Витрати на керування виробництвом:
 - а) оплата праці, гонорар, у тому числі премії, матеріальну допомогу;
 - б) відрахування на соціальні заходи;
 - в) витрати на оплату службових відряджень;
 - г) інші витрати:

- вартість поштово-телеграфних послуг; послуг зв'язку;
- вартість комунальних послуг;
- вартість послуг друкарні;
- вартість канцелярського приладдя;
- витрати на придбання періодичних видань тощо.

2) Амортизація основних засобів усього виробничого, а також загальновиробничого призначення.

3) Амортизація нематеріальних активів усього виробничого, а також загальновиробничого призначення.

4) Витрати на утримання й експлуатацію необоротних активів, які мають як виробниче, так і загальновиробниче призначення.

Поява загальновиробничих витрат підтверджується первинними документами: розрахунок заробітної плати та нарахувань до неї, розрахунок амортизації авансовий звіт та інші. Розрахунок заробітної плати провадиться на основі первинних документів, до яких, зокрема відноситься табель обліку робочого часу, де наводиться час, який був відпрацьований робітником та відсутності явки на роботу. Коли робітника приймають на роботу, йому надається табельний номер. Він відкривається на початок місяця у розрізі кожного з підрозділів. Складається він всього в 1 примірнику особою, якій було доручено вести табельний облік (в нашому випадку цією особою виступає головний бухгалтер), а також подається до бухгалтерії в строк, який був встановлений. Здійснювати включення чи виключення з табеля робітників можна лише на основі підставі наказу щодо зарахування чи звільнення.

Окрім того, до загальновиробничих витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» ще відносяться амортизаційні відрахування. При цьому, на досліджуваному підприємстві застосовують податковий метод нарахування амортизації. Під кінець місяця складається відомість нарахування амортизації у розрізі кожної з груп.

Таким чином, до першого етапу обліку загальновиробничих витрат на досліджуваному ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відноситься

первинний облік останніх у момент появи на кожній ділянці бухгалтерського обліку. Бухгалтерськими документами, що виступають підставою задля віднесення витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» до загальновиробничих, відносяться:

- «Розрахунок амортизації основних засобів»;
- «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів»;
- «Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів»;
- «Лімітно-забірна картка»;
- «Звіт про використання коштів, наданих на відрядження»;
- «Табель обліку використання робочого часу»;
- «Рахунок-фактура», а також складена на підставі останнього «Розрахунково-платіжна відомість» тощо.

Списання загальновиробничих витрат, що відбувається щомісячно оформлюється з допомогою довідки, яка складається працівником бухгалтерії.

Облік загальновиробничих витрат на наступному етапі провадиться на основі зведених документів щодо витрат, де накопичуються дані із первинних документів з обліку витрачання виробничих запасів, нарахування заробітної плати, про рух основних засобів та інших необоротних активів, накладних, актів про виконані роботи і послуги, авансових звітів тощо. До зведених документів з обліку витрат на досліджуваному ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відносяться: відомість про розподіл матеріалів, відомість про розподіл заробітної плати, відомість нарахування амортизації інших необоротних активів, відомість нарахування амортизації основних засобів, листки-розшифровки з обліку грошових витрат тощо. Звітність підприємства формується на основі зведеної документації. До фінансової звітності малого підприємств відносяться Баланс форми №1-м та Звіт про фінансові результати форми №2-м. Форма та порядок складання скороченої фінансової звітності регламентується у відповідності до НП(С)БО 25. Якісні характеристики, а також принципи підготовки фінансової звітності малих підприємств є стандартними визначеними законодавством, вони не різняться від будь-якого іншого типу підприємств, до них входять:

доречність, дохідливість, достовірність та порівнюваність. До головних принципів складання фінансової звітності, що є встановленими на законодавчому рівні відносяться: автономність, повнота висвітлення, безперервність, послідовність, нарахування, превалювання сутності над формою, єдиний грошовий вимірник, обачність, історична собівартість, періодичність тощо.

Головні принципи, а також правила складання фінансової звітності різних типів підприємств є спільними, хоча й різняться у дечому. Малі підприємства складають та подають адресатам 2 скорочені форми звітності, а саме – баланс (ф. №1-м) та звіт (ф. №2-м), при цьому, вони не подають звіт щодо управління та мають зобов'язання оприлюднювати власну фінансову звітність, а відповідно і провадити обов'язковий аудит останньої.

Здійснивши дослідження практики оформлення первинних документів на досліджуваному ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», можна узагальнити, що первинні документи складаються з додержання вимог чинного законодавства, а також вчасно подаються для оброблення, так як працівники бухгалтерії є зацікавленими у вірному та своєчасному складанні регістрів бухгалтерського обліку, а також фінансової звітності. Бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» вважає зручним здійснювати списування загальновиробничих витрат в повній сумі на витрати виробництва. Зазначені витрати списуються на витрати виробництва в розрізі усіх видів виробленої продукції підприємства виходячи з відповідної бази розподілу – для кожної зі статей витрат окремої.

2.3. Синтетичний, аналітичний облік і контроль загальновиробничих витрат на підприємстві ТОВ «Новини Підгір'я»

За дебетом рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» здійснюється відображення сума визнаних витрат, за

кредитом – кожного місяця, за відповідним розподілом, списання на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації».

В табл. 2.3, яка наведена нижче демонструється як на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» в обліку відображаються господарські операції по загальновиробничим витратам.

Таблиця 2.3

**Кореспонденція рахунків з обліку загальновиробничих витрат на ТОВ
«Редакція газети «Новини Підгір'я»**

№ з/п	Зміст господарської операції	Підстава (документ)	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1	2	3	4	5
1	Списана на загальновиробничі витрати:			
	– сума нарахованої амортизації необоротних активів	Відомість нарахування і розподілу амортизації	91	13
	– вартість запасів, використаних для ремонту основних засобів загально виробничого призначення	Накладна, акт на списання матеріалів	91	20
	– витрати на службові відрядження апарату управління виробництвом	Звіт про використання коштів, виданих на відрядження	91	37.2
	– витрати загальновиробничого призначення, які раніше обліковувались у складі витрат майбутніх періодів	Бухгалтерська довідка-розрахунок	91	39
	– вартість робіт (послуг) сторонніх організацій, необхідних для загальновиробничих цілей	Акт виконаних робіт	91	63
	– заробітна плата загальновиробничого персоналу	Відомості нарахування і розподілу заробітної плати	91	66
	– відрахування на соціальні заходи за єдиним соціальним внеском загальновиробничого персоналу		91	65
	– резерв на оплату відпусток загальновиробничого персоналу		91	47
2	Списані змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати	Розрахунок	23	91
3	Списані нерозподілені загальновиробничі витрати	Розрахунок	90	91

Джерело: складено автором за даними підприємства

На ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» аналітичний облік загальновиробничих витрат ведеться за рахунком 91 «Загально виробничі витрати» з відкриттям наступних субрахунків:

911 – «Витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання»;

912 – «Витрати на утримання і експлуатацію виробничого приміщення»;

913 – «Транспортні витрати»;

914 – «Витрати на управління виробництвом»;

915 – «Інші витрати».

У зв'язку з тим, що при розподілі загальновиробничих витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» існує потреба поділу останніх на постійні та змінні, то до існуючих на підприємстві субрахунків наявний перелік статей витрат представлений в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Субрахунки та статті загальновиробничих витрат, які до них належать на
ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»**

Субрахунок	Статті витрат	Постійні	Змінні
911«Витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання»	Амортизація	+	
	Витрати на утримання і експлуатацію		+
	Заробітна плата і відрахування на соціальні заходи спеціаліста, який обслуговує обладнання	+	
912«Витрати на утримання і експлуатацію виробничого приміщення»	Амортизація	+	
	Витрати на утримання та експлуатацію	+	
	Заробітна плата та відрахування на соціальні заходи охоронця виробничого приміщення	+	
913«Транспортні витрати»	Витрати, пов'язані з транспортуванням об'єкту робіт до приміщення	+	
	Витрати, пов'язані з транспортуванням робочої бригади на місце роботи		+
914«Витрати на управління виробництвом»	Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи управлінського персоналу виробництва	+	
	Витрати на службові відрядження	+	
	Канцтовари	+	

915 «Інші витрати»	Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи інших робітників	+	
	Інші загально виробничі витрати	+	

Джерело: складено автором за даними підприємства

Так як в склад загальновиробничих витрат ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» входять різні за змістом статті витрат, то використання єдиної бази розподілу спричиняє до відсутності точного розрахунку собівартості окремих видів продукції. З огляду на зазначене, бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» застосовує не єдину базу розподілу, а різні бази розподілу у розрізі окремих субрахунків загальновиробничих витрат.

Методи розподілу для субрахунків рахунку 91 на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»:

911 – пропорційно часу роботи обладнання;

912 – години праці;

913 – прямий метод;

914 – заробітна плата персоналу управління виробництвом;

915 – в процентному відношенні до чистої виручки від реалізації.

У відповідності до чинного українського законодавства, підприємство провадить нарахування єдиного соціального внеску на фонд оплати загальновиробничого персоналу. Зазначені нарахування збільшують обсяг загальновиробничих витрат. Останні обліковують на пасивному балансовому рахунку 65 «Розрахунки по страхуванню». Аналітичний облік загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» провадиться у розрізі видів діяльності підрозділів підприємства у відповідності до встановленої номенклатурою статей витрат. Загальновиробничі витрати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» розподіляють поміж видами діяльності, а також об'єктами витрат пропорційно до суми прямих витрат чи іншої бази розподілу. Аналітичний облік за рахунком провадиться за відділами підприємства. На рахунку 91 бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини

Підгір'я» також обліковує витрати на удержання машин, а також устаткування. Синтетичний облік загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» ведеться на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати».

Провівши дослідження стану організації обліку та контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» можемо підсумувати. Дослідження виконане за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Новини Підгір'я», що виступає самостійним суб'єктом господарювання, а також друкованим засобом масової інформації. До головного виду діяльності відноситься 58.14 Видання журналів і періодичних видань. З огляду на деяке зниження виробництва та одержаний у 2020 році чистий збиток у розмірі 77,3 тис. грн., виробничо-господарську діяльність підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не можна назвати успішною, з огляду на що керівництву доцільно вживати негайні заходи з метою стабілізації показників. Витрати, які були здійснені під час виробництва, на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються в обліку на підставі як первинних, так і зведених документів. В залежності від виду витрат, можна виокремити наступні первинні документи: амортизація виробничих основних засобів, а також нематеріальних активів: відомість нарахування амортизації, можна застосовувати типову форму № ОЗ-14 (затверджена Наказом №352); загальновиробничі витрати: розрахунок розподілу загальновиробничих витрат (зразок наводиться у додатку 1 до НП(С)БО 16) [2].

Бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» вважає зручним здійснювати списання загальновиробничих витрати в повному обсязі на витрати виробництва. Останні списуються на витрати виробництва в розрізі усіх видів продукції підприємства, яка була вироблена виходячи з відповідної бази розподілу – для кожної статті витрат окремої. Синтетичний облік загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», у відповідності до інструкції про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємстві

організацій, ведеться на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Аналітичний облік за рахунком провадиться в розрізі відділів підприємства.

Здійснимо аналіз проблем організації обліку і контролю загальновиробничих витрат та шляхи їх вирішення, а також перспективні напрямки автоматизації обліку і контролю загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я».

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

3.1. Проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих витрат

Варто розпочати з того, що ід час організації обліку та контролю загальновиробничих витрат можуть з'являтися різноманітні проблеми, які можуть бути пов'язані з відсутністю однозначності класифікації зазначеного виду витрат, а також баз розподілу.

Вітчизняними вченими на сьогоднішній день приділяється багато уваги при дослідженнях зазначених проблемних питань організації обліку, а також контролю загальновиробничих витрат й пошуку шляхів розв'язання таких проблем.

Загалом здійснимо окреслення наступних найбільш поширених проблеми відображення у звітності доходів та витрат, що спричиняють виникнення помилок у фінансовій звітності:

1) Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» в повній сумі списується в дебет рахунку 901 «Собівартість реалізованої продукції», що спричиняє порушення вимог п. п. 15 16 НП(С)БО 16 «Витрати».

Задля того аби уникати подібних помилок, бухгалтерії підприємства варто у відповідності до п. 16 НП(С)БО 16 загальновиробничі витрати списувати кожного місяця за відповідним розподілом на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізованої продукції». Тільки постійні нерозподілені загальновиробничі витрати відносять в дебет рахунку 90 «Собівартість реалізації» [36, с. 76].

2) При розподілі загальновиробничих витрат не застосовується база розподілу за нормальної потужності, через що має місце порушення вимог п. 16 НП(С)БО 16 «Витрати».

Для того аби зазначена проблема не виникала, бухгалтерії підприємства варто на початку року розрахувати, а також затвердити планову норму розподілу постійних загальновиробничих витрат на 1 обраної бази розподілу.

Кожна зі статей загальновиробничих витрат повинна бути деталізованою в залежності від галузевих, а також інших особливостей господарювання.

У той же час, згідно В.А. Дерія та С.Ю. Попіна, нині в умовах зростання рівня автоматизації бухгалтерського обліку, з однієї сторони, кількість та якість загальних, а також індивідуальних економічних показників зростає та поліпшується, тому важливо вміти їх правильно підбирати, сортувати, групувати й аналізувати з метою забезпечення високої ефективності та якості управління підприємством, організацією. Зважаючи на зазначену ситуацію, керівникам та головним бухгалтерам будь-якого підприємства, варто на періодичній основі ґрунтовно займатись вивчення використовуваних економічних показників, а також звітносвіт за ними для перегляду, змін та доповнень номенклатури зазначених показників, рівнів деталізації та управління останніх, термінів підготовки й подання у звітних формах відповідним споживачам інформації [37, с. 18].

3) До ще одного проблемного питання, що з'являється під час обліку загальновиробничих витрат відноситься така ситуація, коли підприємство у звітному періоді здійснило виготовлення продукції, при цьому реалізації – не було, з'являється проблема з щомісячним закриттям рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». З огляду на те, що сума нерозподілених постійних загально-виробничих витрат виступає складовим елементом собівартості продукції, яка була реалізована та з огляду на принцип бухгалтерського обліку «повне висвітлення», зазначені витрати можна віднести до складу витрат у майбутніх періодах [38, с. 82].

4) Відсутність визначеності у чинному законодавстві у питаннях поділу витрат на змінні та постійні. У зв'язку з тим, що у нормативно-правових актах визначено лише загальні принципи класифікації, а також методику розподілу загальновиробничих витрат, бухгалтерам підприємств доводиться самостійно провадити поділ витрат на змінні та постійні, а також базу розподілу останніх. Доволі часто при цьому з'являються певні проблеми.

Для вірного поділу загальновиробничих витрат на змінні та постійні варто використовувати спеціальні методи дослідження поведінки витрат відносно обсягу діяльності (аналізу рахунків, методи технологічного нормування, метод кореляції, метод вищої/нижчої точки, регресійного аналізу тощо) [39].

У той же час, практиці бухгалтери рідко провадять розподіл за методами, які наведені вище, найчастіше вони користуються приблизними розрахунками. На нашу думку, для розв'язання зазначеної проблеми чинна нормативна база має бути поліпшена, а саме у розрізі наступних питань:

- необхідно здійснити покращення класифікації загальновиробничих витрат, до якої входила б оптимальна кількість ознак, яка б розкривала цільове призначення, а також економічний зміст витрат, брала б до уваги організаційну структуру, а також особливості;

- варто здійснити деталізацію плану рахунків бухгалтерського обліку з конкретизацією статей загальновиробничих витрат.

Забезпечення управління витратами на ефективному рівні обумовлює появу потребу у організації внутрішнього контролю на якісному рівні, що дасть змогу не лише відшукати резерви зниження витрат, але й також суттєво збільшити результати діяльності, адже загальновиробничі витрати займають істотне місце в загальній сумі витрат промислових підприємств.

Вважаємо за доцільне навести ключові завдання внутрішньогосподарського контролю загальновиробничих витрат. Представимо останні схематично нижче на рис. 3.1.

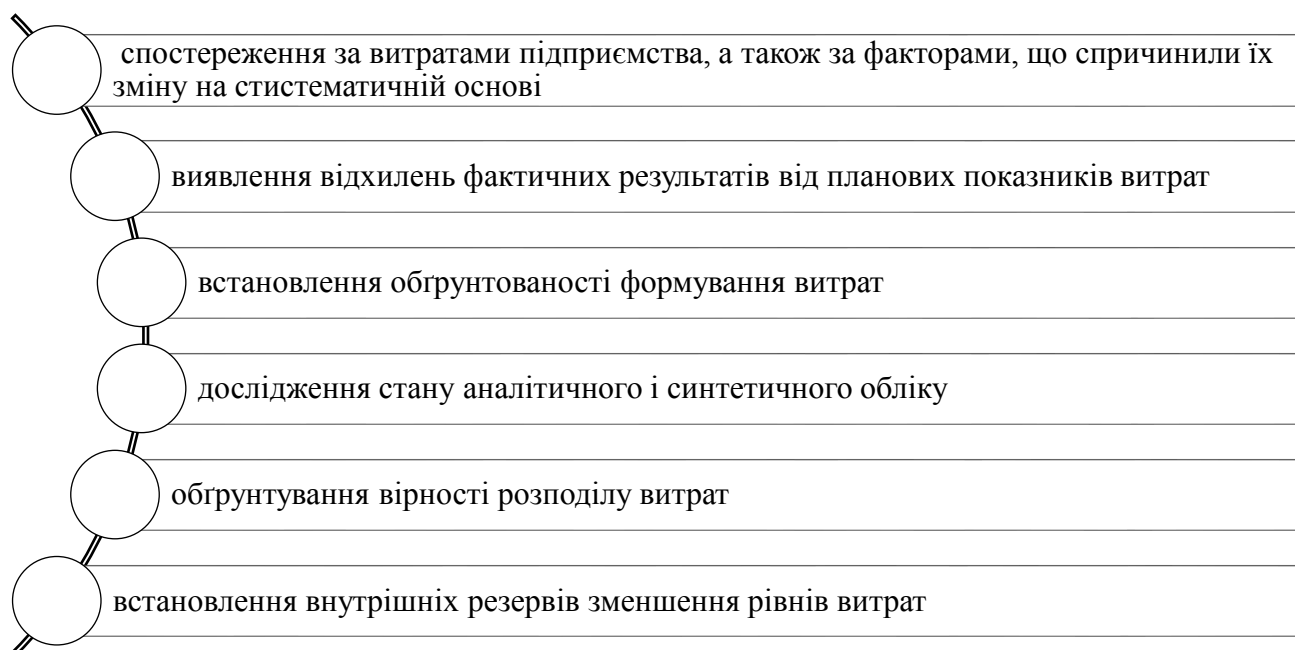

Рис. 3.1. Головні завдання внутрішньогосподарського контролю загальновиробничих витрат

Джерело: побудовано автором за даними [36]

На рис. 3.2 представимо типові помилки, що можуть припускати бухгалтери при контролі загальновиробничих витрат.

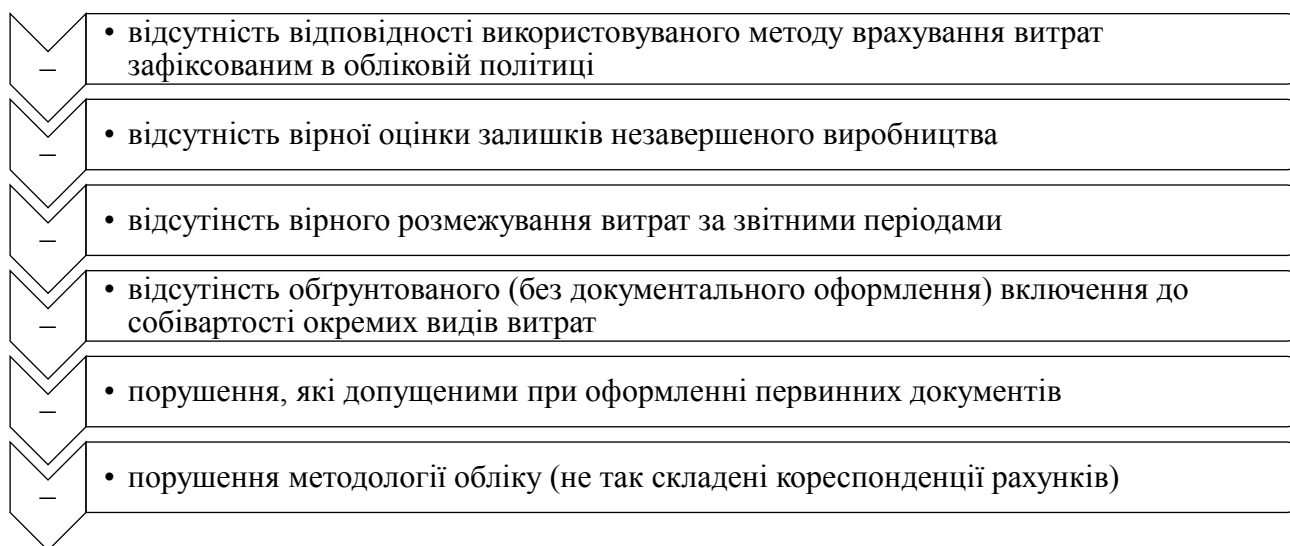

Рис. 3.2. Головні типові помилки під час контролю загальновиробничих витрат

Джерело: побудовано автором за даними [36; 39, с. 81]

На основі дослідження, яке було проведено, можемо узагальнити, що витрати підприємства, зокрема загальновиробничі, виступають одним з найбільш важливих та трудомістких об'єктів обліку, контролю, а також аналізу. Вірність визначення останніх знаходиться в залежності від точності розрахунку фінансового результату діяльності підприємства. Дослідження резервів зменшення загальновиробничих витрат, ґрунтовне виявлення чинників, які здійснюють вплив затратність, а також на ефективність діяльності, нададуть можливість підприємствам здійснити прогнозування та коригування власної діяльності, а отже, збільшувати рівень ефективності свого виробництва.

З метою керування непрямыми виробничими витратами на підприємствах на ефективному рівні доцільно впроваджувати елементи облікової політики щодо витрат на виробництво у розрізі наступних об'єктів: критерії розмежування результатів виробництва; методи обліку витрат та калькулювання собівартості результатів виробництва; перелік змінних та постійних загальновиробничих витрат; порядок обрання бази розподілу загальновиробничих витрат. В майбутньому це буде направлено на встановлення оптимального рівня цін на основі точнішого розрахунку собівартості продукції, а також управлінню фінансовими результатами від реалізації продукції на ефективному рівні. База розподілу загальновиробничих витрат, яка була вибрана бухгалтерією підприємства мусить брати до уваги причинно-наслідковий взаємозв'язок, який має місце між непрямыми витратами та об'єктами, що виступають основою для розподілу останніх.

При обранні бази для розподілу бухгалтеру доцільно застосовувати такий показник, що, в умовах конкретного підприємства, провадив би забезпечення віднесення непрямих витрат до відповідних об'єктів калькулювання на максимально точному рівні. Доцільно також брати до уваги те, що між зміною загальновиробничих витрат, а також зміною бази розподілу найчастіше може спостерігатись пропорційна чи майже пропорційна залежність. Бухгалтерія кожного з підприємства має на постійній основі здійснювати відстеження ходу, а також результатів розподілу загальновиробничих витрат, беручи до уваги те, що

останні входять у собівартість, через що здійснюють істотний вплив на результат провадження діяльності підприємства.

На нашу думку, розв'язання більшості з проблем, які були окреслені є можливим з допомогою використання автоматизації процесів бухобліку та контролю.

3.2. Напрями вдосконалення організації обліку і контролю загальновиробничих витрат

Групування загальновиробничих витрат у відповідності до ознак класифікації та оперативне відображення інформації щодо перебігу виробничого процесу здійснює забезпечення оперативного управлінського обліку, суттєвість якого важко переоцінити. До того ж облік загальновиробничих витрат на кожному підприємстві має бути організований з взяттям до уваги того, щоб можна було здійснити забезпечення поточного аналізу відхилень, а не тільки під кінець звітної періоду.

У зв'язку з відсутністю методичних розробок на багатьох сучасних підприємствах облік загальновиробничих витрат не ведеться взагалі чи ведеться як своєрідний контролю за перебігом технологічного процесу (додержання технологічних вимог). Проте проблема розкривається не стільки у потребі ведення оперативного управлінського обліку загальновиробничих витрат, скільки у змозі та потребі застосування останнього як бази для ухвалення ефективних управлінських рішень на підприємстві.

До недоліку системи вітчизняного обліку у відповідності до думки О. М. Мазуренко можна віднести спрямованість останньої на підготовку звітності. Головним завданням бухгалтерії виступає звітування або перед податковими органами або перед статистичним управлінням. У той час як покликанням бухгалтерської служби виступає надання інформації для цілей внутрішнього управління [7].

До того ж, через суперечливість законодавства виникає відсутність однозначностей, а часто і кардинально полярні трактування питань організації, а також методики обліку та аналізу загальновиробничих витрат. Доволі часто бухгалтери змушені провадити подвійну роботу: для вимог законодавства, а також для цілей управління. З огляду на останнє, з метою економії часу та зусиль, на підприємствах доволі часто нехтують іншим. Вчені сходяться на думці, що всі

Всі зазначені труднощі зумовлюються відсутністю методичних розробок.

На думку вітчизняних вчених, всі труднощі, пов'язані з ефективністю та гнучкістю виробничого обліку можливо розв'язати через розробку та використання різноманітних методів обліку витрат, що дає змогу регулювати процесом виробництва у відповідності до існуючих ресурсів, ринкової кон'юнктури, потреб споживачів, а також інших чинників на ефективному рівні. Облік витрат зводиться до розрахунку собівартості одиниці продукції, робіт, послуг, тобто складання калькуляції. З метою реалізації останнього на належному рівні виступає питання відокремленого обліку загальновиробничих витрат. Оскільки тільки кваліфіковане узагальнення, встановлення характеру зв'язку з виробництвом, а також вірне обрання методу розподілу зазначених витрат може виступати гарантом розрахунку реальної собівартості продукції, яка була виготовлена.

Доволі часто роль собівартості недооцінюється, причому як бухгалтерами-практиками, так і керівниками підприємств, вченими тощо. Зазначена тенденція спричинена багатьма чинниками:

1) існує така думка, що не важливим є те, скільки затрат було понесено на виготовлення продукції, ціна все одно визначається ринком у вигляді результату взаємодії попиту та пропозиції. Проте, за умов інфляції під час економічної кризи 90-х років в Україні, максимізувати прибуток вдавалося за рахунок збільшення цін на постійній основі.

2) у відповідності до чинного податкового законодавства, що займається регламентацією питання обліку валових доходів і витрат [13], з метою

визначення прибутку до уваги приймаються тільки валові витрати, при цьому, розмір собівартості взагалі не має жодного значення.

3) у відповідності до НП(С)БО встановлюється, що підприємства, в залежності від специфіки діяльності, структурних розмірів, а також потреб керування здійснюють самостійне встановлення переліку змінних, а також постійних загальновиробничих витрат, а також самостійно обирають методику розподілу зазначених витрат [2].

Не дивлячись на те, що деякі науковці, на кшталт Б.І. Валуєва, вважають, що бухгалтерська калькуляція виробничої собівартості продукції взагалі не має ніякого сенсу. З огляду на те, що остання не відповідає реальній собівартості, а тому використання останньої в практичному управлінні – виступає неможливим. Достатньо володіти обґрунтованою плановою калькуляцією, а також розвиненою системою бухгалтерського аналітичного обліку [40].

Вважаємо, що необхідність в калькулюванні собівартості за умов ринкових відносин нині починає виступати все актуальнішою, оскільки відсутність на підприємствах України систематичної роботи щодо скорочення собівартості продукції протягом останніх років спричинила істотний рівень зниження рентабельності виробництва. Сучасний стан вітчизняної економіки вимагає зростання уваги до собівартості продукції або робіт чи послуг з метою утворення ефективного механізму керування витратами підприємств, винятково в сучасних коронакризових умовах.

Собівартість продукції являє собою видозмінену форму виробничих витрат. Відсутність точного відображення у останній окремих витрат не здійснює зменшення дієвості зазначеного показника у вигляді одного з найбільш суттєвих при оцінюванні рівня ефективності виробництва. Сьогодні не є достатім тільки те, аби керівники підприємств володіли інформацією щодо того скільки вартує продукція, що вони виробляють. Вони мають володіти знаннями щодо того як зробити так, аби виробництво останньої було вигідним [7].

Відкидаючи необхідність в калькулюванні, облік зводиться до простого підрахунку витрат виробництва, що спричиняє відсутність можливості

одержання корисної інформації, а також звужує можливості керування. Проте, задля управління на ефективному рівні необхідною є інформація щодо витрат підприємства від різних видів діяльності. У той же час, калькулювання собівартості дає можливість виявити нижню межу ціни на продукцію, асортимент останньої, а також сформулювати та реалізувати резерви виробництва, виявити недоліки в організації, а також в технології виробничого процесу.

Варто зазначити, що чітке регламентування вітчизняного бухгалтерського обліку, що діяло до впровадження нових стандартів, характеризувалось як позитивне явище. До того, як відбулось реформування бухгалтерського обліку обов'язковим виступало додержання вимог Типових положень, інструкцій, а також методичних розробок з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції, що втратили чинність 16.05.2002 на підставі 630-2002-п. Зазначений нормативний документ доволі чітко здійснював склад виробничих витрат, методів планування та обліку зазначених витрат, а також калькулювання собівартості продукції на всіх виробничих підприємствах. Нині згаданий документ можна застосовувати при формуванні облікової політики підприємства у частині, яка не суперечить чинному законодавству.

У відповідності до НП(С)БО 16 «Витрати» передбачається наближення калькулювання до зарубіжної системи «директ-кост», яка здійснює зобов'язання щодо поділу витрат на постійні та змінні, а також калькулювання неповної собівартості.

Деякі вчені вважають, що віднесення нерозподілених постійних загальновиробничих витрат до собівартості реалізованої продукції має економічно обґрунтоване підґрунтя, оскільки виробнича собівартість продукції не має підпадати під різноманітні коливання, а витрати у відповідності до принципу обачності не занижуються, а демонструються в тому періоді, коли вони були понесені [41]. Інші, ж навпаки, притримуються думки, що зазначений метод у практиці обліку витрат, а також калькулюванні собівартості продукції використовувати не варто [42].

До негативної сторони реформування бухгалтерського обліку в нашій країні належить копіювання західних концепцій, а також принципів, що докорінно різняться від звичних для нас методів обліку витрат виробництва, а також не беруть до уваги національних особливостей при відсутності адаптації до вітчизняних реалій. Як результат, методи обліку та аналізу загальновиробничих витрат, які були розроблені раніше призупинили власний розвиток, а також втратили свою актуальність. З огляду на це вимагають ґрунтовного аналізу, оцінювання та доповнення з взяттям до уваги передового досвіду, а також специфіки кожної з окремих галузей. Тільки помірковане об'єднання вітчизняного, а також зарубіжного досвіду дасть можливість здійснити адаптацію методики й організації виробничого обліку у відповідності до умов господарювання на сучасному етапі.

Таким чином, узагальнимо, що на нинішньому етапі облік загальновиробничих витрат характеризуються багатьма недоліками: відсутність відповідності класифікацій, які подані нормативними документами, а також у роботах вчених; з'являються проблеми з поділом загальновиробничих витрати на постійні витрати і змінні витрати; відсутність описаної методика вибору бази розподілу, виявлення нормальної потужності підприємства; під час обліку загальновиробничих витрат не надається своєчасна інформації в розрізі видів продукції, відхилення під час виробництва, інформація щодо застосування потужностей; запізнення інформації спричиняє затримку в ухваленні рішень, а також зменшує рівень оперативності управлінських дій; відмова від певної частини інформації через відсутність програмного забезпечення.

Все це демонструє існування серйозних проблем, які місце як в теорії, так і в практиці обліку загальновиробничих витрат. Виступає потреба у відповідності облікової інформації до вимог оперативного керування підприємством при одночасному збереженні головних принципів складання бухгалтерської звітності.

Поліпшення обліку загальновиробничих має здійснювати охоплення як змісту, так і методик й технологій збору, реєстрації, а також обробки інформації.

Зазначений процес є можливим тільки за умови повної ліквідації основних недоліків – відсутності достатньої оперативності, а також аналітичності. Відсутність вміння здійснити оцінку виробничої діяльності, дослідити прорахунки та фактори, які спричинили погіршення результатів діяльності, призводить до відсутності ефективності управління і, у результаті цього, до збитків.

Задля поліпшення обліку та контролю загальновиробничих витрат варто застосовувати автоматизацію зазначених процесів.

3.3. Автоматизація обліку і контролю загальновиробничих витрат

Комп'ютеризація обліку витрат на виробництво охоплює велику кількість трудомістких операцій на підприємстві. До останніх належать: групування виробничих витрат у розрізі напрямків витрачання, складання кошторисів собівартості послуг, що надаються, зведений облік витрат на виробництво, відображення на рахунках синтетичного обліку кореспонденції рахунків. До специфіки комп'ютеризації обліку витрат на виробництво виступає те, що тут суттєво застосовуються дані, що були одержані на інших ділянках механізації обліку (праці й заробітної плати, матеріалів тощо) [3].

До механізації обліку витрат на виробництво відносяться три ділянки роботи, що є взаємопов'язаними:

- 1) оперативний облік витрат на виробництво, напівфабрикатів, а також незавершеного виробництва;
- 2) зведений облік витрат на виробництво, а також дослідження собівартості всієї продукції;
- 3) складання звітних калькуляцій у розрізі видів виробництв.

З метою забезпечення вірного віднесення витрат до складу собівартості продукції або робіт чи послуг, розподілу загальновиробничих витрат, доцільно здійснювати передбачення організації зазначеного процесу в автоматичному

режимі. Реалізувати зазначене можна, здійснивши закладення відповідних програмних алгоритмів рознесення затрат у бухгалтерські продукти, що є передбаченими для автоматизації обліку. При умові існування чіткого автоматизованого інструменту рознесення затрат за культурами для бухгалтерів виконання зазначено розподілу не складе суттєвих труднощів.

Задля поліпшення контролю загальновиробничих витрат варто застосовувати сучасні методи контролю витрат через ВІ-системи. До одного зі способів зростання ефективності контролю витрат відноситься автоматизація зазначеного процесу. Остання переслідує наступні цілі:

- 1) суттєве зменшення часу на оброблення, а також аналіз інформації, яка надходить;
- 2) зменшення витрат на підготовку та формування звітів – зміщення акценту у сторону аналізу даних;
- 3) застосування процесів моделювання ситуацій для різноманітних умов виробництва та прогнозування результатів [3].

У вигляді одного з існуючих інструментів задля автоматизації процесу контролю витрат, зокрема загальновиробничих, можна привести програмний пакет ВІ-системи (Business Intelligence). До головних переваг зазначеної системи відносяться наступні:

- змога оперативного збору, а також консолідації істотних обсягів даних з різноманітних джерел в розрізі будь-якої аналітики (у відповідності до типових проєктів, бізнес-одиниць, статей та підстатей витрат, а також тимчасових інтервалів тощо);
- змога оперативної зміни та коригування інформації, що входить;
- всесторонній аналіз даних з будь-яким рівнем деталізації, а також набором аналітик;
- оперативне формування звітності за формами і змістом, рівнем деталізації та аналітики, які є потрібними, зокрема застосування інструментарію нерегламентованих запитів;

– застосування асоціативної моделі, яка дає можливість здійснювати простеження всіх взаємозв'язків даних на рівні системи (обрання потрібного параметру в 1 з баз даних надає можливість відобразити всю пов'язану інформацію в задіяних джерелах);

– змога моделювання ситуацій, а також прогнозування результатів (зміна заданих параметрів спричиняє автоматичний перерахунок моделей калькуляції собівартості з видачею на виході значень, які відповідають умовам, що були задані);

– побудова систем KPI, BSC;

– широкий вибір графічних інструментаріїв візуалізації інформації;

– оперативний доступ до інформації для всіх користувачів, які є зацікавленими;

– розсилка звітності в автоматизованому режимі [43].

Щодо частини контролю витрат, то зазначена система дає можливість розв'язувати багато суттєвих завдань.

1) аналіз динаміки й структури витрат, факторний аналіз зміни витрат

2) розподіл витрат, продуктів з застосуванням різних драйверів

3) обчислення точки беззбитковості, моделювання

4) формування системи індикаторів за критичними відхиленнями показників

5) аналіз «що якщо»

6) аналіз структури та динаміки активів

7) консолідація даних оперативної й періодичної звітності

8) побудова системи оцінювання рівня ефективності застосування ресурсів підприємства.

Не дивлячись на суттєву кількість переваг, використання зазначеного типу інструментів для автоматизації процесу контролю витрат в умовах ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» буде проблематичним, у зв'язку з високим рівнем вартості як програмного комплексу, так і супроводження останнього (від 20 тис. грн. / рік). До того ж, програмний пакет ВІ-системи не дає змогу ведення

бухгалтерського обліку, а також формування звітності. ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» необхідно здійснити підбір такого продукту автоматизації, що об'єднував би як функції контролю, так і функції обліку.

Пропонуємо керівництву ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» розглянути варіант застосування на даному етапі безкоштовних програм чи демо версій програм з подальшою купівлею ліцензії. До однієї з сучасних відносно не дорогих та нескладних (тобто інтуїтивно зрозумілих) програм, що можуть бути застосовані для автоматизації процесу обліку контролю загальновиробничих витрат виступає «1С Підприємство». Вартість програми компанії «1С» BAS Малий бізнес. Базова складає 2240 грн. / рік, плюс додатково безлімітні консультації протягом півроку [44].

Проведемо розгляд ключових можливостей програми BAS Малий бізнес.

1. Облік в системі BAS Малий бізнес

а) Карта клієнта: історія контактів, контакти, замовлення, історія розрахунків, договору, що і коли йому запропонувати.

б) Гроші: Клієнт-банк інтеграція, платежі відразу в програмі, облік cash-готівкові кошти. Касовий апарат для роздрібної торгівлі.

в) Поточні заборгованості з покупцями і постачальниками. Позики.

г) Складські залишки: наявність на поточний момент. Можлива інтеграція з сайтом підприємства.

д) Завантаження ресурсів: обладнання, запаси, верстати, люди.

е) Управлінська зарплата – облік витрат на працівників. Відрядна оплата праці: з відпрацюванням часу, а також автоматичний розрахунок від вироблених робітником виробів, а також витрат ресурсів.

є) Собівартість в продажах і виробництві. Облік витрат у розрізі кожного х виробів, матеріалів, комплектуючих, робітників, часу. Обчислює для товарів і послуг.

2. Контроль та аналіз в BAS Малий бізнес

а) Залишки на складах, надлишки, запаси, контроль строків зберігання для першочергової реалізації.

- б) Строки виконання замовлень, а також виконання в повному обсязі.
- в) Дебіторська заборгованість й контроль оплати.
- г) Показники обслуговування клієнта, а також роботи менеджера, своєчасність та результат контактів з клієнтом.

д) Обсяг виробництва і завантаженості, аналіз результативності.

3. Планування в BAS Малий бізнес

а) Грошові потоки (Cash Flow). Можна здійснювати планування надходжень коштів і витрати у розрізі періодів.

б) Графік платежів, скільки і коли клієнт буде спласувати. Є основою для плану.

в) План витрат: регулярні платежі, оренда, оплата праці, податки тощо.

г) Платіжний календар здійснює нагадування щодо суттєвих надходжень та платежів.

д) Звіти «Заявки на виробництво» і «Залишки на складі»: демонструє необхідні матеріали, можна здійснювати порівняння з поточними залишками, а також виявити чого саме не вистачає. На основі останніх можна формувати план закупівель і кадрів.

е) Дропшипінг – здійснювати планування закупівель оперативного і в повному обсязі.

є) Для виробництва: завантаження верстатів, розрахунок потреб на основі залишків та замовлень, які надійшли. Що є і скільки його є.

ж) Склад: при видачі у виробництво автоматично здійснюється актуалізація залишків, і оперативно демонструє чого конкретно не вистачає.

Управлінський баланс (P & L) можна розгорнути по контрагенту, по продуктам, по співробітникам, бере до уваги витрати, залишки, оплату праці, а також інші статті. У відповідності до результатів можна: здійснити активізацію продажів, розширювати асортимент, зменшувати рівень витрат, чи вкладати вільний ресурс в розвиток.

Вся інформація для прийняття рішення в єдиній системі онлайн на ПК або мобільному.

Програма BAS Малий бізнес дозволяє: отримати актуальні дані, проаналізувати їх і своєчасно прийняти рішення. Це дозволить ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я»: швидко реагувати на зміни ситуації на ринку; випередити конкурентів; обробити більше замовлень; якісно обслужити і отримати задоволених клієнтів.

Першим етапом обліку загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» із застосуванням BAS Малий бізнес є їх первинний облік у момент виникнення на кожній ділянці бухгалтерського обліку. Винятково важливим на цьому етапі обліку загальновиробничих витрат є правильність оформлення первинних документів, а також своєчасність їх подачі для подальшої обробки, оскільки саме з первинних документів дані заносяться до спеціальної програми для складання регістрів бухгалтерського обліку. Використання програми BAS Малий бізнес дозволяє забезпечити легке і безпомилкове формування первинних, зведених і звітних документів.

Отже, на основі проведеного дослідження, можемо рекомендувати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовувати для автоматизації процесу обліку і контролю загальновиробничих витрат BAS Малий бізнес від компанії «1С».

ВИСНОВКИ

На основі вивчення теоретичних основ і методики обліку та контролю загальновиробничих витрат можемо зробити наступні висновки.

1. Загальновиробничі витрати доцільно відносити до непрямих витрат, що з'являються під час організації виробництва, а також керівництвом бригадами, цехами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства. До особливостей зазначених витрат відноситься те, що при появі останніх не можна буде віднести їх до певного об'єкта обліку, оскільки, такі витрати зазвичай мають зв'язок з виробництвом декількох видів продукції, а отже їх варто брати до уваги при розрахунку собівартості кожного з видів продукції. Бухгалтерія підприємства може самостійно відкривати субрахунки до рахунку 91 «Загальновиробничі витрати», на якому ведеться синтетичний облік даного виду непрямих витрат.

Важливою особливістю загальновиробничих витрат є те, що, на відміну від прямих витрат, які завжди є змінними, загальновиробничі витрати можуть бути як змінними, так і постійними. Загальна сума досліджуваних витрат, при цьому як змінних, так і постійних, яка віднесена на собівартість виробництва продукції, розподіляється між окремими об'єктами обліку. Під розподілом витрат розуміється включення загальновиробничих витрат у собівартість продукції, у випадку коли їх прямо на продукцію віднести неможливо. Метою цього виступає віднесення витрат на продукцію, а також виявлення собівартості продукції, яка була б максимально точною.

Методологічні основи обліку, а також перелік витрат, що входять до складу загальновиробничих витрат, визначені в НП(С)БО 16 «Витрати», тобто зазначений документ виступає головним під час класифікації, а також розподілу загальновиробничих витрат підприємства.

2. Дослідження стану організації обліку і контролю загальновиробничих витрат виконане за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Новини Підгір'я», яке самостійним суб'єктом

господарювання, друкованим засобом масової інформації. Основний вид діяльності: 58.14 Видання журналів і періодичних видань.

Зважаючи на зменшення виробництва у 2020 році та отриманий чистий збиток у розмірі 77,3 тис. грн., виробничо-господарську діяльність підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» не можна назвати успішною, тому керівництву необхідно вживати негайні заходи для стабілізації показників. Одним з таких заходів може бути зниження собівартості і загальновиробничих витрат як її складової, так як на даному етапі чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) нижчий ніж собівартість продукції підприємства.

3. Вивчивши процес документального відображення та узагальнення інформації про загальновиробничі витрати у звітності підприємства ТОВ «Новини Підгір'я», може сказати витрати, здійснені у процесі виробництва, на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» відображаються в обліку на підставі як первинних, так і зведених документів. Залежно від виду витрат можна виділити такі первинні документи:

- амортизація виробничих основних засобів і нематеріальних активів: відомість нарахування амортизації, можна використовувати типову форму № ОЗ-14 (затверджена Наказом №352);

- загальновиробничі витрати: розрахунок розподілу загальновиробничих витрат (зразок у додатку 1 до НП(С)БО 16).

Бухгалтерія ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» вважає зручним списувати загальновиробничі витрати в повній сумі на витрати виробництва. Загальновиробничі витрати списуються на витрати виробництва в розрізі усіх видів виробленої продукції підприємства виходячи з відповідної бази розподілу – для кожної статті витрат окремої.

Наказ про облікову політику ТОВ «Новини Підгір'я» відображає питання організації обліку загальновиробничих витрат, зокрема визначає перелік і склад постійних і змінних загальновиробничих витрат підприємства.

4. Синтетичний облік загальновиробничих витрат на ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», згідно з інструкцією про застосування Плану рахунків

бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємстві організацій, ведеться на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Аналітичний облік за рахунком ведеться в розрізі відділів підприємства.

5.В процесі дослідження виявлено основні проблеми організації обліку і контролю загальновиробничих витрат:

1) рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» в повній сумі списується в дебет рахунку 901 «Собівартість реалізованої продукції», що призводить до порушення вимог п. п. 15 16 НП(С)БО 16 «Витрати»;

2) під час розподілу загальновиробничих витрат не використовується база розподілу за нормальної потужності, що спричиняє порушення вимог п. 16 НП(С)БО 16 «Витрати»;

3) проблема з щомісячним закриттям рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» у ситуації, коли підприємство в звітному періоді виготовило продукцію, а реалізації не було;

4) невизначеність у чинному законодавстві, щодо поділу витрат на змінні та постійні, обрання бази розподілу витрат, що підвищує навантаження і відповідальність бухгалтерів.

Усе це свідчить про наявність серйозних проблем, що мають місце як в теорії, так і в практиці обліку загальновиробничих витрат. Постає необхідність у відповідності облікової інформації вимогам оперативного управління підприємством при одночасному збереженні основних принципів складання бухгалтерської звітності.

6.Удосконалення обліку загальновиробничих повинно охоплювати як зміст, так і методику та технологію збору, реєстрації й обробки інформації. Цей процес можливий лише при умові повної ліквідації головних недоліків – недостатньої оперативності й аналітичності. Невміння оцінити виробничу діяльність, виявити прорахунки та чинники, що зумовили погіршення результатів діяльності, призводить до неефективності управління і, як наслідок, до збитків.

Проблеми ефективності й гнучкості виробничого обліку можливо вирішити шляхом розробки і застосування різноманітних методів обліку витрат, що дозволить ефективно регулювати процесом виробництва відповідно до наявних ресурсів, ринкової кон'юнктури, потреб споживачів та інших факторів. Облік витрат зводиться до обчислення собівартості одиниці продукції (робіт, послуг), тобто складання калькуляції. Для реалізації цього завдання на належному рівні постає питання відокремленого обліку загальновиробничих витрат. Адже лише кваліфіковане узагальнення, виявлення характеру зв'язку з виробництвом та правильне обрання методу розподілу таких витрат може гарантувати обчислення реальної собівартості виготовленої продукції.

7.3 метою вдосконалення обліку і контролю загальновиробничих витрат доцільно використовувати сучасні програмні засоби, які враховують особливості кожного конкретного підприємства і оновлюються відповідно до чинних змін у вітчизняному законодавстві.

На основі проведеного дослідження, можемо рекомендувати ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» використовувати для автоматизації процесу обліку і контролю загальновиробничих витрат BAS Малий бізнес від компанії «1С».

На підставі проведеного дослідження можемо стверджувати, що витрати підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я», зокрема загальновиробничі, є одним із найважливіших і найбільш трудомістких об'єктів обліку, контролю, аналізу. Від правильності їх визначення напрямку залежить точність розрахунку фінансового результату діяльності підприємства ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я». Виявлення резервів зниження загальновиробничих витрат, детальне дослідження факторів, що впливають на затратність та ефективність діяльності, дадуть змогу ТОВ «Редакція газети «Новини Підгір'я» спрогнозувати та відкорегувати свою діяльність, а отже, підвищувати ефективність власного виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Примаченко О.Л. Організація обліку загальновиробничих витрат на сільськогосподарських підприємствах. *Формування ринкової економіки*: зб. наук. пр. Спец. вип.: у 2 ч.; відп. ред. О. О. Беляєв. Київ: КНЕУ, 2011. Ч. 2. С. 459–465. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/14714233.pdf>
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Мінфіну України від 31.12.1999 №318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
3. Бондаренко Т.Ю. Загальновиробничі витрати: проблемні питання визнання та класифікації. *Економіка: проблеми теорії та практики*: Зб.наук. праць. Вип. 185. Т. 2. Дніпропетровськ: ДНУ. 2003. С. 316–320.
4. Беренда Н. Загальновиробничі витрати як складова операційних витрат, сутність та особливості їх розподілу. *Ukrainian food journal*. 2013. Vol. 2, Issue 2. С. 245-252. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UFJ_2013_2_2_16
5. Большой бухгалтерский словарь / под ред. А.Н. Азрилияна. Москва: Институт новой экономики, 1999. 570 с.
6. Левицька І. О. База розподілу загальновиробничих витрат як інструмент оптимізації собівартості продукції. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2017. № 1. С. 31-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2017_1_7.
7. Мазуренко О.М. Бухгалтерський облік та аналіз загальновиробничих витрат: теорія, методика, організація: авто-реф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит»; Житомир. держ.технол. ун-т. Житомир, 2010. 21 с.
8. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 628 с.
9. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: Знання, 2010. 631 с.

10. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: навч. посібник. Київ: ЦУП, 2002. 656 с.
11. Гуцаленко Л. В., Дерій В. А., Козаченко А. Ю. Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю невиробничих витрат: моног. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 240 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2081/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80.%20%D0%94%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B9%2C.pdf>
12. Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Абрамова І. С. Актуальні аспекти розподілу загальновиробничих витрат у системі обліку. *Агросвіт*. 2018. № 24. С. 54-59. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/24_2018/10.pdf
13. Іванюта О.В. Сутність накладних витрат: облікові аспекти. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 3 (24). С. 206-214. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2952/1/23.pdf>
14. Тучак О. Складаємо бюджет загальновиробничих витрат. *Uteka.ua*. 19.08.2019. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-sostavlyaem-byudzheth-obshheproizvodstvennyh-rasxodov>
15. Сук Л. К., Сук П. Л. Облік витрат за елементами і статтями. *Облік і фінанси*. 2019. № 3. С. 49-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_3_8.
16. DeCoster Don T., Schafer Eldon L., Ziebel Mary T. Management accounting: A decision emphasis. 4th ed. New York etc.: Wiley, 1988. 681 p.
17. Helmkamp John G. Managerial accounting. 2 and ed. New York etc: Wiley, 1990. XV. 826 p.
18. Товстоп'ят Ю., Чернишова Н. Особливості обліку загальновиробничих витрат. Податковий кодекс. *I.factor.ua*. 2014. №22. Листопад. <https://i.factor.ua/ukr/journals/nk/2014/november/issue-22/article-3445.html>
19. Чуприна Л.В., Шаповал Я.О. Проблеми розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах в Україні. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. Вип. 30. С. 563-567. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/87.pdf

20. Степаненко О. І. Загальновиробничі витрати: порядок розподілу між об'єктами калькулювання. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197252377.pdf>

21. Проскура К.П., Горбуненко Л.В. Методичні підходи до розподілу загальновиробничих витрат та їх вплив на рівень податкового навантаження виробничого підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5104>

22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

23. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Мінфіну України від 07.02.2013 №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

24. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Мінфіну України від 29.11.1999 №290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

25. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards) (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ): Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

26. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Мінпромполітики (з 2001р.) від 09.07.2007 №373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>

27. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

28. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

29. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

30. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 №2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

31. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 №2939-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>

32. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Мінінфіну України від 30.11.1999 №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

33. Про затвердження типових форм первинного обліку (Форми NN ОЗ-1, ОЗ-2, ОЗ-3, ОЗ-4, ОЗ-5, ОЗ-6, ОЗ-7, ОЗ-8, ОЗ-9, ОЗ-14, ОЗ-15, ОЗ-16): Наказ Міністату від 29.12.1995 № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text>

34. Сайт Youcontrol. ТОВ РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ НОВИНИ ПІДГІР'Я. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/02472973/

35. Омельницька З. Оформляємо виробничі операції. *Balance.ua*. №94 (1967), 2.12.2019. URL: <https://balance.ua/files/global/2019-Balance-94-p3-11-UA.pdf>

36. Бондаренко Н. М., Полгородник Н. В. Облік і контроль загальновиробничих витрат на промисловому підприємстві. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 1(2). С. 74-79. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_1\(2\)__17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_1(2)__17).

37. Дерій В. А., Попіна С. Ю. Економічні показники витрат підприємства та собівартості продукції в обліку, статистиці й аналізі. *Облік і фінанси*. 2015. №2(68). С. 15-21.

38. Друри К. Управленческий и производственный учет: учебный комплекс для студентов вузов пер. сангл. В.Н. Егорова. 6-е изд. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. 1423 с.

39. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу. Київ: КНЕУ, 2004. 412 с.

40. Валуєв Б.І., Шелковнікова О.В. Системний підхід до розвитку обліку витрат виробництва промислового підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. Одеса: ОДЕУ, 2004. Вип. 16. С. 46-53.

41. Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кравченко І.Ю., Ямборко Г.А. Фінансовий облік: підручник. Київ: Лібра, 2005. 976 с.
42. Ластовецький В.О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії практики. Чернівці: Прут, 2005. 200 с.
43. Багдасарян С.А., Перова М.В. Внедрение Business Intelligence. *Экономика и управление в XXI веке: тенденции развития*. 2015. №25. С. 245-249.
44. BAS Малий бізнес: автоматизация для торговых, производственных предприятий и сервисных компаний. URL: <https://tqm.com.ua/likbez/bas/bas-malyj-biznes>

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ "НОВИНИ ПІДГІР'Я"	Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, РОЖНЯТІВСЬКИЙ РАЙОН, СМТ РОЖНЯТІВ	за ЄДРПОУ	02472973		
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	2624855100		
Вид економічної діяльності	Видання журналів і періодичних видав	за КОПФГ	130		
Середня кількість працівників, осіб	6.0	за КВЕД	58.14		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком					
Адреса, телефон	77600 Івано-Франківська область, Рожнятівський район, м. Рожнятів, вул. Єдності, буд. 31				80347420967

1. Баланс на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	19.9	17.0
первісна вартість	1011	75.3	56.2
знос	1012	(55.4)	(39.2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	3.1	3.1
Усього за розділом I	1095	23.0	20.1
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1.7	12.1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	573.0	499.2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	574.7	511.3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	597.7	531.4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	25.5	25.5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	4.8	4.8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	581.0	483.7
Неоплачений капітал	1425	(25.5)	(25.5)
Усього за розділом I	1495	585.8	488.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	20.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11.8	22.9
розрахунками з бюджетом	1620	0.1	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	11.9	22.9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	597.7	531.4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020

р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 013.4	1 152.8
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	63.1	48.6
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 076.5	1 201.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 153.8)	(1 024.5)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 153.8)	(1 024.5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-77.3	176.9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-77.3	176.9

Керівник

Пірюс
(підпис)

Клим Віра Іванівна
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

Пірюс
(підпис)

Бігун Світлана Дмитрівна
(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємництва

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ "НОВИНИ ПІДГІР'Я"	Дата (рік, місяць, число)	Зареєстровано за №:	КОДИ
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, РОЖНЯТІВСЬКИЙ РАЙОН, СМТ. РОЖНЯТІВ	07.02.2020	07.02.2020	2020 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за ЄДРПОУ	02472973	
Вид економічної діяльності	Видання журналів і періодичних видань	за КОАТУУ	2624855100	
Середня кількість працівників, осіб	6.0	за КОПФГ	130	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		за КВЕД	58.14	
Адреса, телефон	77600 Івано-Франківська область, Рожнятівський район, м. Рожнятів, вул. Єдності, буд. 31			80347420967

1. Баланс на 31.12.2019 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	23.3	19.9
первісна вартість	1011	75.3	75.3
знос	1012	(52.0)	(55.4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	3.1	3.1
Усього за розділом I	1095	26.4	23.0
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2.9	1.7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0.1	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0.7	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	350.6	573.0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	354.3	574.7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	380.7	597.7

Пасив	Код рядка	на початок звітного року	на кінець звітного року
1	2	3	4
I. Власний капітал		25.5	
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	4.8	4.8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	359.4	536.3
Неоплачений капітал	1425	(25.5)	(25.5)
Усього за розділом I	1495	364.2	541.1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	20.0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	16.5	36.5
розрахунками з бюджетом	1620	-	0.1
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	16.5	36.6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	380.7	597.7

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2019

р. Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 152.8	946.7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	48.6	34.2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 201.4	980.9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 024.5)	(1 085.2)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 024.5)	(1 085.2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	176.9	-104.3
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	176.9	-104.3

Керівник

(підпис)

Клим Віра Іванівна
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Бігун Світлана Дмитрівна
(ініціали, прізвище)

Наказ про облікову політику ТОВ «Новини Підгір'я»

Від «_18_» липня 2018 року

сmt.Рожнятів

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. Доручити забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві головному бухгалтеру

1.2. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.

1.5. Скласти щомісяця журнали-ордери та інші облікові реєстри

1.6. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства. Після обробки журнали-ордери, облікові реєстри і довідки повинні бути підписані головним бухгалтером із вказівкою дати та підпису.

1.8. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016р р. N 818 (зі змінами і доповненнями).

1.9. Для здійснення інвентаризації і прийняття рішення за її результатами створити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

Голова комісії редактор Клим Віра Іванівна _____

Члени комісії

Відп. Секретар Івахнюк Оксана Василівна _____

бухгалтер Бігун Світлана Дмитрівна _____

кореспондент Станко Оксана Миколаївна _____

зав.відділом Локатир Мар'яна Ярославівна _____

2. Про облікову політику підприємства

2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:

- зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
- зміняться статутні вимоги підприємства;
- нові (запропоновані й обґрунтовані фахівцями підприємства) положення облікової політики забезпечують більш достовірне відображення господарських операцій.

2.2. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 50 грн.,

2.3. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації), установлений засіданням виробничої комісії, більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що перевищує 2 500 грн.

2.4. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 2 500 грн.

2.5. Застосовувати при нарахуванні амортизації основних засобів методи амортизації, строк корисного використання та ліквідаційну вартість, установлені і затверджені наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий необоротний актив введений в експлуатацію.

2.6. Установити такі методи нарахування амортизації для:

- інших необоротних матеріальних активів – прямолінійний метод;
- малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів – у розмірі 100%-вої їх вартості в першому місяці використання об'єкта;

2.7. Термін корисного використання нематеріальних активів встановлюється наказом по підприємству, за результатами місяця в якому такий нематеріальний актив введений в експлуатацію.

2.8. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.

2.9. Суму резерву сумнівних боргів установлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, послуги за термінами її непогашення.

2.10. Створити забезпечення:

- оплати відпусток згідно з розрахунком

3. Гармонізація бухгалтерського та податкового обліку, у зв'язку з набуттям чинності з 1 січня 2015 року змін до Податкового кодексу України, внесеними законами № 71-VIII від 28.12.2014 та № 72-VIII від 28.12.2014}

3.1. Для цілей бухгалтерського обліку, використовувати національні стандарти бухгалтерського обліку, що введені в дію згідно з чинним законодавством.

3.2 Первісну вартість основних засобів збільшувати на суму витрат, що збільшують очікувані економічні вигоди від використання такого активу

3.3 Витрати, що підтримують об'єкт основного засобу у робочому стані відносити до витрат періоду, у якому такі витрати понесені

3.4. Нарахування амортизації здійснювати з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством.

3.5. При визначенні собівартості виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг до загальновиробничих витрат відносити перелік витрат, що зазначений у пунктах 3.5.1 та 3.5.2 даного наказу.

3.5.1. Установити перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат

1. Витрати на управління виробництвом:

а) оплата праці, гонорар, включаючи премії, матеріальну допомогу;

б) відрахування на соціальні заходи

в) витрати на оплату службових відряджень;

г) інші витрати:

вартість поштово-телеграфних послуг; послуг зв'язку;

вартість комунальних послуг;

вартість канцелярського приладдя;

вартість послуг друкарні;

витрати на придбання періодичних видань тощо.

2. Амортизація основних засобів усього виробничого та загальновиробничого призначення.

3. Амортизація нематеріальних активів усього виробничого та загальновиробничого призначення.

4. Витрати на утримання та експлуатацію необоротних активів виробничого та загально- виробничого призначення:

5. У випадку придбання одного об'єкту основних засобів, що складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожен з цих частин визнавати в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Директор, редактор

ТОВ «Редакції газети «Новини Підгр'я» КЛИМ В.І.

З наказом ознайомлений:

Головний бухгалтер БІГУН С.Д. _____